

Kortanalys 2/2017

Upprepad utsatthet för hot- och våldsbrott i befolkningen 2005–2015

Innehåll

Inledning	6
Syfte och frågor	7
Metod och material	7
Utsatthet för brott – något kring slutsatser från tidigare forskning	8
Upprepad utsatthet 2005–2015	10
1,3 procent av befolkningen utsätts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser under ett år	10
Risken att utsättas för ytterligare brott	12
Olika brottsammansättning för kvinnors och mäns frekventa utsatthet	13
Stor överlappning mellan olika brott vid frekvent utsatthet	14
Är utsatta för hot och våld också utsatta för egendomsbrott mot hushållet?	15
Skillnader i andel frekvent utsatta mellan olika grupper i befolkningen	16
Platsen för de brott den frekvent utsatta gruppen utsätts för	24
Yrkesrelaterad frekvent utsatthet	26
Närstående, bekant eller okänd gärningsperson	27
Anmälningsbenägenhet	29
Sammanfattande diskussion	31
Referenser	34
Bilagor	37
Bilaga 1. Metod och material	37
Bilaga 2. Utsatthet för brott i tidigare forskning	42
Bilaga 3. Utsatthet för olika kategorier, kvinnor och män	46
Bilaga 4. Platsen för brottet per brottskategori	47
Bilaga 5. Andel yrkesrelaterade händelser per brottskategori	50
Bilaga 6. Andel händelser där gärningspersonen är en närstående eller bekant person, per brottskategori	51
Bilaga 7. Andel brottshändelser som polisanmäls per brottskategori	53

URN: NBN: SE: BRA-724
© Brottsförebyggande rådet 2017

Författare: Lisa Westfelt
Omslagsillustration: Susanne Engman
Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna kortanalys kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se

Sammanfattning

Det är en liten grupp personer som utsätts för en stor del av alla brotts handlingar som sker under ett år. Utsattheten för brott är därmed inte jämnt fördelad i befolkningen, då de flesta inte alls drabbas av brott, medan en mycket liten del utsätts för många handlingar och därmed är upprepat utsatta för brott.

I Sverige är det främst de nationella frågeundersökningarna om utsatthet för brott – SCB:s levnadsnivåundersökningar (ULF) och Nationella trygghetsundersökningen (NTU) från Brå – som mer specifikt kartlägger upprepat utsatthet i befolkningen. Annan tidigare svensk forskning med fokus på upprepat utsatthet sträcker sig framför allt fram till början av 00-talet. Därefter finns ingen sammanställd kartläggning med fokus på just upprepat utsatthet för brott i befolkningen.

Eftersom den grupp som utsätts för många hot- och våldsbrott är liten, har det hittills varit svårt att mer i detalj beskriva denna grupp på befolkningsnivå, då antalet respondenter i exempelvis NTU varit för litet för att årsvis delas in i mindre delgrupper. Men när nu Nationella trygghetsundersökningen har genomförts under sammanlagt elva undersökningsår, innebär det nya möjligheter att exempelvis studera förändring över tid av den upprepade utsattheten i befolkningen. Det är nu möjligt att slå samman datamaterialet för flera år och därmed uppnå ett tillräckligt stort antal respondenter.

Syftet med denna kortanalys är att utifrån data från Nationella trygghetsundersökningen, NTU, beskriva den upprepade utsattheten för hot- och våldshändelser i befolkningen under perioden 2005–2015, med fokus på den grupp som utsätts för 4 eller fler hot- och våldshändelser under ett år. Dessa personer definieras här som ”frekvent utsatta” för hot och våld.

Med hot och våld avses handlingar som omfattar misshandel, hot, sexualbrott, personrån och trakasserier.

1,3 procent av befolkningen är frekvent utsatta för hot och våld

Under den studerade perioden har de frekvent utsatta för hot och våld i genomsnitt utgjort 1,3 procent av befolkningen respektive år. Andelen frekvent utsatta för hot och våld har under perioden varit större bland kvinnor (1,6 procent) än bland män (1,0 procent).

Trots att gruppen frekvent utsatta är liten i befolkningen, utsätts den för en stor del av alla hot- och våldshändelser. 61 procent av alla hot- och våldshändelser mot kvinnor drabbas de frekvent utsatta kvinnorna. De frekvent utsatta männen drabbas av 46 procent av alla hot- och våldshändelser mot män.

Andelen frekvent utsatta för hot och våld har ökat bland kvinnor, från omkring 1,4 procent i periodens början till 2,0 procent 2015.

Risken att utsättas för ytterligare brott ökar med mängden

Risken att vara utsatt för ytterligare brott under ett år ökar ju fler brotts handlingar man redan utsätts för. Det gäller såväl kvinnor som män. Andelen som är utsatt för ytterligare brott är dock större för kvinnor, oavsett om man ser till dem som utsatts 1, 2, 3 eller 4 gånger. Bland kvinnor som utsatts för 4 hot- och våldshändelser, utsätts 77 procent för ytterligare hot och våld samma år. Bland män är motsvarande andel 72 procent.

Olika karaktär på den frekventa utsattheten för kvinnor och män

Den upprepade utsattheten för hot och våld skiljer sig mellan män och kvinnor med avseende på vilken typ av brott personen utsätts för. Kvinnors frekventa utsatthet omfattar i högre grad sexualbrott och hot jämfört med män, medan mäns frekventa utsatthet i stället i högre grad omfattar

misshandel och personrån jämfört med kvinnor.

Både bland de frekvent utsatta kvinnorna och männen utgörs en stor del av alla hot- och våldshändelser av hot (52 procent bland kvinnor och 48 procent bland män).

25 procent av de händelser som drabbar de frekvent utsatta kvinnorna utgörs av sexualbrott. 37 procent av händelserna som drabbar frekvent utsatta män utgörs av misshandel.

Överlappning mellan olika typer av brott

Ungefär 25 procent bland de frekvent utsatta har utsatts för samma typ av brotts handling vid alla rapporterade tillfällena under året (4 eller fler händelser). Omkring tre fjärdedelar har utsatts för två eller fler olika typer av hot- och våldsbrott, och det finns därmed en stor överlappning av utsatthet för misshandel, hot, sexualbrott, personrån och trakasseri bland de frekvent utsatta.

I den frekvent utsatta gruppen är det vidare 38 procent som också utsatts för ett eller flera egendomsbrott mot det egna hushållet under samma år. Det kan jämföras med att 13 procent utsatts för egendomsbrott bland dem som inte utsatts för något hot eller våld.

Det finns en mindre grupp bland de frekvent utsatta för hot och våld, som också utsatts för frekventa egendomsbrott under året – närmare 6 procent av de frekvent utsatta för hot och våld hade utsatts för 4 eller fler egendomsbrott mot hushållet under samma år.

Skillnader mellan olika grupper i befolkningen

Vid sidan av de skillnader som lyfts fram mellan kvinnor och män, finns det också skillnader i andelen frekvent utsatta för hot och våld mellan andra delgrupper i befolkningen. Den generella slutsats som kan dras är att bland kvinnor är andelen frekvent utsatta högre än bland män, oavsett vilken delgrupp man väljer att titta på (med något undantag). Den frekventa utsattheten är därmed större i brottskategorier och typer

av brott som kvinnor utsätts för, oavsett åldersgrupp, familjetyp, bostadstyp, boendeort, utbildningsnivå, svensk eller utländsk bakgrund, sysselsättning och ekonomiska resurser.

En logistisk regressionsanalys visar att vissa grupper har en statistiskt säkerställd överrisk för frekvent utsatthet för hot och våld oberoende av de andra bakgrundsvariablernas inverkan. Bland kvinnor gäller det kvinnor i åldrarna 16–44 år, ensamstående kvinnor – särskilt gruppen ensamstående kvinnor med barn, kvinnor som bor i flerfamiljshus samt arbetslösa kvinnor. Bland män kan överrisker konstateras för yngre personer i åldern 16–24 år, för ensamstående män utan barn, för boende i flerfamiljshus och för män med förgymnasial utbildning.

Brottsplats vid frekvent utsatthet

28 procent av alla hot- och våldshändelser (exklusive trakasseri) som drabbar den frekvent utsatta gruppen sker i en bostad, och 39 procent på allmän plats. Frekvent utsatta kvinnor utsätts dock väsentligt oftare för hot och våld i en bostad (37 procent av händelserna) än frekvent utsatta män (15 procent av händelserna).

Frekvent utsatta män utsätts i stället i högre grad på allmän plats (51 procent av händelserna som drabbar män respektive 31 procent av händelserna som drabbar kvinnor).

Om man jämför frekvent utsatta med dem som utsätts en gång för hot och våld under ett år, är det en större andel av händelserna bland frekvent utsatta som sker i en bostad och en mindre del som sker på allmän plats, jämfört med händelser som drabbar dem som utsätts enstaka gånger. Det gäller såväl bland kvinnor som bland män.

Yrkesrelaterade händelser

30 procent av alla hot- och våldshändelser (exklusive sexualbrotts handlinger) som drabbar den frekvent utsatta gruppen är yrkesrelaterade. Andelen är dock större bland män (34 procent) än bland kvinnor (27 procent). Andelen yrkesrelaterade hän-

delser är också större bland de frekvent utsatta för hot och våld än bland dem som utsätts för hot och våld en gång under året. Särskilt stor är denna skillnad bland män. 34 procent av de händelser som drabbar de frekvent utsatta männen är yrkesrelaterade, medan 18 procent av händelserna som drabbar dem som utsätts en gång är det. Bland kvinnor är motsvarande andelar 27 respektive 21 procent. Bland framför allt män är alltså en större andel av den frekventa utsattheten kopplad till yrkeslivet, både sett i relation till kvinnors utsatthet och till de män som utsätts enstaka gånger.

Närstående, bekant eller okänd gärningsperson

Över hälften av alla hot- och våldshändelser som drabbar de frekvent utsatta är händelser där gärningspersonen är en närstående eller bekant till den utsatta. Det kan till exempel vara en partner, föräldrar, andra familjemedlemmar, nära vänner, släktingar, arbetskamrater, skolkamrater, patienter, lärare eller andra bekanta till namn eller utseende. Bland kvinnor är andelen högre än bland män – i 67 procent av brotts handlingarna mot frekvent utsatta kvinnor är gärningspersonen en närstående eller bekant, medan motsvarande andel bland män är 39 procent.

Andelen hot- och våldshändelser där gärningspersonen är bekant eller närstående till den utsatta är mindre bland dem som utsätts för en händelse under året (35 procent av händelserna) jämfört med de frekvent utsatta (56 procent av händelserna). Skillnaden är dock större bland kvinnor än bland män.

Om man ser till det som mer specifikt kan betraktas som relationsvåld, är gärningspersonen en partner eller före detta partner i 18 procent av alla hot- och våldshändelser som drabbar de frekvent utsatta. De frekvent utsatta kvinnorna är dock i väsentligt högre grad utsatta för partnervåld än de frekvent utsatta männen. I 27 procent av alla hot- och våldshändelser mot

frekvent utsatta kvinnor är gärningspersonen en partner eller före detta partner. Motsvarande andel bland män är 4 procent.

Jämfört med dem som utsätts för hot och våld en enstaka gång under året, är andelen händelser där gärningspersonen är en partner eller före detta partner bland kvinnor väsentligt större (27 procent) jämfört med dem som utsätts en enstaka gång (8 procent). Om man ser till män är det inte någon nämnvärd skillnad i andelen partnerrelaterade händelser beroende på om man utsätts en enstaka gång (3 procent av händelserna) eller är frekvent utsatt (4 procent av händelserna).

Anmälningsbenägenhet

En fjärdedel av de hot- och våldshändelser som de frekvent utsatta drabbats av uppges vara polisanmälda. Anmälningsbenägenheten tycks vara något större bland män (27 procent av händelserna) än bland kvinnor (24 procent av händelserna). Det skiljer sig inte nämnvärt mellan dem som utsätts en enstaka gång och de frekvent utsatta i hur stor andel av händelserna som polisanmäls.

Ser man till de enskilda brottskategorierna framträder dock ett intressant mönster, där misshandels- och personrånshändelser anmäls i lägre grad om de är en del av frekvent utsatthet än om de utgör enstaka händelser, både bland män och kvinnor. Trakasserier anmäls i stället i högre grad om de är en del av frekvent utsatthet än om de utgör enstaka händelser (även om det i praktiken betyder att det handlar om flera mindre allvarliga händelser som tillsammans utgör trakasserier). Vid sexualbrotts handlingar ser det olika ut för män och kvinnor. Bland kvinnor anmäls sexualbrotts handlingar som är en del av frekvent utsatthet i lägre grad än enstaka händelser, medan det bland män är det omvända – de som är frekvent utsatta för hot och våld tycks i högre grad anmäla de sexualbrotts handlingar som de utsätts för, än de som utsätts för enstaka händelser.

Inledning

Det är sedan länge känt att brottsligheten inte är jämnt fördelad, utan att en liten grupp gärningspersoner står för en stor del av brottsligheten. Motsvarande förhållande gäller även för *utsattheten* för brott – en liten grupp personer utsätts för en stor andel av alla brotts handlingar som sker under ett år.¹ Såväl internationell som svensk forskning har sedan länge kunnat visa på denna skeva fördelning vad gäller utsattheten för brott, och har också kunnat visa att denna skevhet gäller för en rad olika brottstyper. Internationella jämförelser visar också att nivåerna på upprepad utsatthet för brott är relativt stabila över tid i många länder (Grove m.fl. 2012, s. 9; Carlstedt 2004, s. 67–69; Farrell & Bouloukos 2001, s. 7).

Utsattheten för brott är därmed ojämnt fördelad i befolkningen, på det sättet att de flesta personer under ett år inte alls drabbas av brott, en mindre grupp drabbas av enstaka brotts handlingar under ett år, och en mycket liten grupp utsätts för en stor del av alla brotts handlingar. Tidigare forskning har visat att risken att igen utsättas för brott är störst i nära anslutning till det tidigare brottet och i områden med hög brotts utsatthet. Personer som tidigare utsätts för brott löper alltså större risk än andra att igen utsättas för brott (Hindelang, Gottfredsson & Garofalo 1978; Pease 1998; Brå 2001, s. 25–26; Tseloni & Pease 2003, s. 196; Carlstedt 2004, s. 72; Grove m.fl. 2012).

Att studera den upprepade utsattheten för brott kan bidra till att vi får bättre kunskap om under vilka omständigheter människor utsätts för brott, kunskap som bland annat kan bilda utgångspunkt för att bättre kunna rikta brottsförebyggande åtgärder dit där effekten är som störst. Eftersom en stor del av alla brott drabbar personer som redan utsätts, skulle man genom att rikta åtgärder mot den mindre grupp som är frekvent utsatt, kunna förebygga en väsentlig del av brottsligheten. Att upprepade brott ofta sker tidsmässigt i nära anslutning till det tidigare brottet visar till exempel att det kan vara viktigt med åtgärder i nära anslutning till det föregående aktuella brottet.

Genom att koncentrera brottsförebyggande insatser på just upprepad utsatthet för brott koncentreras också resurserna till de platser som har högst brottslighet och till de individer som löper störst risk att utsättas för brott. Resurser kan också koncentreras i tid eftersom den upprepade brottsligheten ofta sker i nära anslutning till tidigare brott. Det kan också länka samman polisens uppgifter att både förebygga och upptäcka brott, till exempel i de fall det handlar om samma gärningsperson som begår brott mot samma person. Tidigare forskning har också visat att upprepade brott till stor del begås av personer som är mer kriminellt belastade,

¹ Se t.ex. Wolfgang, Figlio & Sellin 1972; Carlstedt 2001; Brå 2009; Torstensson Levander 2013; Brå 2014; Brå 2001; Carlstedt 2004:65.

vilket gör att insatser mot upprepad utsatthet också kan vara ett sätt att rikta insatser mot dessa gärningspersoner (Pease 1998, s. 19; Brå 2001, s. 6–7; Carlstedt 2004; Brå 2007, s. 21; Grove m.fl. 2012, sid. 7).

Det har tidigare gjorts en rad svenska studier som på olika sätt behandlar upprepad utsatthet i olika kontexter och kring olika typer av brott (se bilaga 2). Den tidigare forskningen för svenska förhållanden sträcker sig emellertid framför allt fram till början av 00-talet. Därefter finns ingen sammanställd kartläggning med fokus just på upprepad utsatthet för brott i befolkningen. I Nationella trygghetsundersökningen (NTU) beaktas årligen vissa aspekter av upprepad utsatthet, men eftersom den grupp personer som utsätts för många brott är liten, är det svårt att dela upp materialet i mindre delgrupper enskilda år och ändå få tillräckligt många respondenter i varje grupp för att kunna göra analyser. När nu NTU kan redovisas för sammanlagt elva undersökningsår finns nya möjligheter att titta på den upprepade utsattheten sammantaget för hela perioden och därmed kunna göra mer ingående beskrivningar.

Hur vanligt är det då att en person utsätts för ett upprepat antal hot och våldshändelser under ett år? Hur ser den frekventa utsattheten för hot och våld ut, och vad karaktäriserar den grupp personer som blir utsatta för hot- och våldshändelser många gånger under ett år? Med fokus på perioden 2005–2015 står dessa frågor i centrum i föreliggande kortanalys.

Syfte och frågor

Kortanalysen har som syfte att utifrån data från NTU beskriva den upprepade utsattheten i befolkningen, med fokus på den grupp som utsätts för 4 eller fler hot- och våldshändelser under ett år (misshandel, hot, sexualbrott, personrån och trakasserier), vilket här definieras som *frekvent utsatta för hot- eller våldshändelser*. De frågeställningar som behandlas i kortanalysen är:

1. Hur vanlig är frekvent utsatthet för hot- och våldshändelser i befolkningen som helhet och i olika delgrupper?
2. Hur stor del av alla hot- och våldshändelser drabbar den frekvent utsatta gruppen?
3. Skiljer sig den frekventa utsattheten för hot och våld mellan kvinnor och män?
4. Består den frekventa utsattheten för hot och våld i första hand av upprepning av samma typ av händelser eller av olika typ?
5. Utifrån de bakgrundsvariabler som finns i NTU, vad utmärker gruppen som är frekvent utsatt för hot och våld i relation till dem som utsätts enstaka gånger?
6. Vad karaktäriserar den frekventa utsattheten för hot och våld med avseende på platsen för brottshändelserna, andelen händelser som är yrkesrelaterade, andelen händelser där gärningspersonen är en närstående, bekant eller partner, samt anmälningsbenägenhet?

Metod och material

För en mer omfattande metod- och materialbeskrivning, se bilaga 1. Nedan presenteras några centrala punkter som utvecklas vidare i bilagan.

Det datamaterial som används i kortanalysen är uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) åren 2006–2016. NTU representerar den vuxna befolkningen i stort, däremot inte de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, exempelvis hemlösa, missbrukare eller personer med omfattande kriminalitet, eftersom dessa grupper generellt inte nås av frågeundersökningar av detta slag.

Den upprepade utsatthet för hot och våld som mäts genom NTU utgör en viss underskattning av den verkliga upprepade utsattheten i befolkningen. Det har flera orsaker. De mest utsatta (och marginaliserade) grupperna i befolkningen kommer för det första inte alls med i urvalet. Antalet rapporterade händelser räknas i NTU ner till 52 händelser på ett år för varje person och brottskategori, även om respondenten uppgett fler händelser. Antalet brottshändelser bland de mest utsatta underskattas därmed i viss mån. I NTU ställs också uppföljningsfrågor

om maximalt tre av de brott en person utsatts för under ett år. Sammantaget leder detta till en underrepresentation av sådana brott som ofta förekommer vid upprepad utsatthet, till exempel misshandel i hemmiljö av en närstående person. För en mer utvidgad diskussion av dessa begränsningar och metodval, se bilaga 1.

Eftersom man i undersökningen ställer frågor om utsattheten under föregående kalenderår, redovisas i NTU 2016 utsattheten under 2015. I kortanalysen anges konsekvent referensåren för undersökningen, det vill säga åren 2005–2015.

I denna kortanalys är ambitionen att fånga den upprepade utsattheten för olika typer av hot- och våldshändelser. De brott som här valts ut för att mäta utsattheten för hot och våld är händelser som omfattar misshandel, hot, sexualbrott, personrån och trakasserier.

Hur upprepad utsatthet definieras skiljer sig åt mellan olika studier. Här används begreppet *frekvent utsatta* för den grupp som utsatts för 4 eller fler sådana hot- och våldshändelser under ett år.

När det gäller trakasserier skiljer sig antalsräkningen dock från övriga brott. Trakasserier är per definition i NTU flera händelser som tillsammans utgör trakasserier. Varje enskild händelse kan vara mycket lindrig och behöver inte innebära ett brott i sig, men kan sammantaget bli en mycket allvarlig serie av händelser. I denna kortanalys räknas utsatthet för trakasserier som *en* brotthändelse under året, även om det per definition är flera mindre händelser som utgör trakasseriet.

I NTU ställs inte riktigt samma uppföljningsfrågor för alla brottskategorier som undersöks. Till exempel ställs inte frågor om huruvida sexualbrott varit yrkesrelaterade, och inte frågor om brottsplats när det gäller trakasserier. Beroende på vilken aspekt som behandlas (t.ex. plats, yrkesrelaterade händelser, partnervåld), har händelserna inom de brottskategorier som *har* uppgiften slagits samman, och de händelser som ingår i en brottskategori där aspekten inte finns med uteslutits i just den analysen.

Utsatthet för brott – något kring slutsatser från tidigare forskning

Det finns en omfattande tidigare forskning kring utsatthet för brott. En mer omfattande beskrivning av slutsatser från denna forskning, och mer specifikt kring upprepad utsatthet för brott, återfinns (med referenser) i bilaga 2. Nedan sammanfattas kort några centrala aspekter.

En huvudsaklig slutsats som kan dras är att risken att utsättas för brott generellt varierar mellan olika platser, individer, hushåll och grupper i befolkningen. Till exempel har yngre personer visat sig vara mer brottsutsatta än äldre, kvinnor och män utsätts för olika typer av brott i olika typer av sammanhang, ensamstående är mer brottsutsatta än sammanboende personer (framför allt ensamstående män utan barn och ensamstående kvinnor med barn), och personer med utländsk bakgrund är mer brottsutsatta än personer med svensk bakgrund. Personer med olika typer av ekonomiska resursbrister och marginaliserade grupper är också mer utsatta för brott än befolkningen i övrigt. Särskilt utsatta för just hot och våld är yngre män som utsätts för våld på allmän plats, ensamstående mödrar som utsätts för våld i hemmet, yrkesrelaterad våldsbrottslighet där till exempel poliser, vårdpersonal och personal på olika typer av institutioner är mer brottsutsatta än befolkningen i övrigt, liksom en rad mer marginaliserade grupper.

Utsatthet för brott har också visat sig hänga samman med en rad andra välfärdsproblem och ojämlikhet i levnadsförhållanden mellan olika grupper i samhället och i olika områden. Personer som utsätts för brott har i större utsträckning än befolkningen i övrigt också andra problem som hänger samman med olika typer av ekonomiska och sociala resursbrister, och ojämlikhet i levnadsförhållanden spelar en viktig roll för de skillnader i brottsutsatthet som kan ses mellan olika grupper i befolkningen och i olika områden.

Att utsattheten för brott varierar mellan olika grupper kan också kopplas till att människor, baserat på individernas kön, ålder, familjetyp, inkomst etc., har olika livsmönster som gör att de i olika grad exponeras för situationer som innebär en risk att utsättas för brott. Utifrån ett sådant livsstils- och rutinaktivitetsperspektiv, som utgår från att människor utsätts för brott

delvis på grund av att deras vardagsliv försätter dem i liknande brottsutsatta situationer upprepade gånger, skulle en förändrad livsstil kunna påverka risken att bli utsatt igen. Det kan dock av en rad skäl vara svårt för den utsatta att påverka omständigheterna som gjorde att man utsattes vid ett första tillfälle, särskilt för de mest brottsutsatta grupperna som lever under en rad ekonomiska och sociala resursbrister som begränsar handlingsutrymmet att förändra sin livssituation.

Den tidigare forskning som fokuserat på att försöka se vad som utmärker den grupp som utsätts för brott många gånger i relation till dem som utsätts enstaka gånger, har inte kunnat identifiera några faktorer som definitivt skiljer dem som utsätts enstaka gånger från dem som utsätts upprepade gånger för brott. Grupperna liknar varandra till stor del med avseende på olika bakgrundsfaktorer.

Brittisk och amerikansk forskning har pekat på att de områden som har högst utsatthet för brott också har högst grad av *upprepad* utsatthet, och att utsattheten alltså är särskilt skevt fördelad i områden där det begås mycket brott. I en svensk kontext har man emellertid kunnat konstatera att de skillnader i utsatthetsrisk för hot och våld som man kan se mellan olika typer av områden minskar om man tar hänsyn till skillnader i vilka grupper av människor som bor i dem. Områdesfaktorerna tycks alltså inte spela samma roll i den svenska kontexten som i en brittisk eller amerikansk kontext, vilket kan hänga samman med att Sverige inte har lika hög grad av ojämlikhet på områdesnivå och lägre grad av boendesegregation. Det områdesrelaterade våldet är också mer ovanligt i Sverige.

Två huvudsakliga perspektiv brukar lyftas fram kring vad det är som ligger bakom upprepad utsatthet för brott. Det ena fokuserar på att olika individer från början har olika risknivå för att utsättas för brott och att det är denna sedan tidigare förhöjda risknivå som gör att de utsätts för brott igen. Det andra perspektivet fokuserar på att utsattheten för det första brottet i sig antas öka sannolikheten att utsättas igen, och att det alltså finns någon form av samband mellan händelserna. Perspektiven utesluter inte varandra, och båda tycks spela in beroende på vilken typ av brott och vilka situationer man studerar.

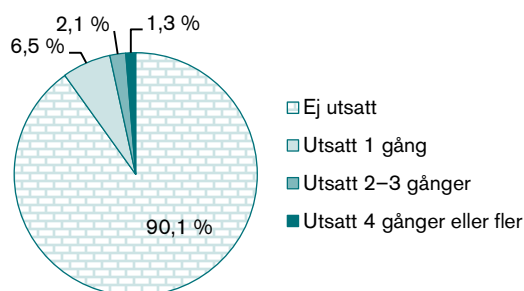
Förklaringar till varför vissa personer utsätts för brott upprepade gånger kan också utgå från gärningspersonen – varför väljer en person samma offer eller objekt igen? Det kan exempelvis vid vissa egendomsbrott vara rationellt för en gärningsperson att utsätta samma offer eller objekt igen, och vid våld i nära relation finns det andra faktorer som gör att samma gärningsperson utsätter offret upprepade gånger.

Upprepad utsatthet 2005–2015

1,3 procent av befolkningen utsätts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser under ett år

Under perioden 2005–2015 har årligen i genomsnitt 10 procent av befolkningen respektive år utsatts för en eller flera hot- eller våldshändelser (misshandel, hot, sexualbrott, personrån eller trakasserier). För de allra flesta av dem som utsatts handlar det om en enstaka brottshändelse under ett år. Det finns dock en liten grupp som utsatts för brott många gånger under ett år. Den grupp personer som här definieras som frekvent utsatt (utsatta för 4 eller fler hot- eller våldshändelser under ett år) har under den studerade perioden i genomsnitt utgjort 1,3 procent av befolkningen respektive år. Av den grupp personer som under ett år faktiskt utsatts för någon hot- eller våldshändelse – en eller flera – är det 13 procent som utsatts 4 gånger eller fler.

Figur 1. Andel av befolkningen som utsatts för hot- eller våldshändelser, uppdelat på dem som utsatts 1 gång, 2–3 gånger respektive 4 gånger eller fler. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

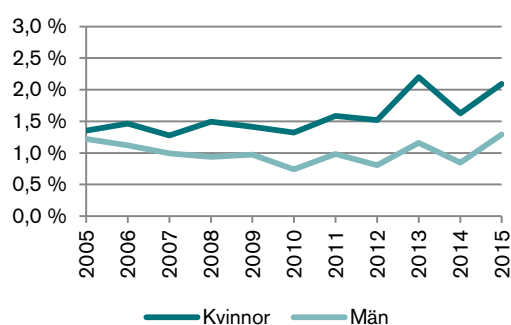
Andelen i befolkningen som är frekvent utsatt för hot och våld (4 eller fler händelser på ett år) skiljer sig mellan kvinnor och män. En större andel kvinnor (1,6 procent) än män (1,0 procent) är frekvent utsatt.

Tabell 1. Andelen i befolkningen som utsatts för hot- eller våldshändelser som utsatts 1, 2–3 samt 4 gånger eller fler. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Andel utsatta i befolkningen		
Utsatt för hot eller våld	Kvinnor	Män
1 gång	6,6 %	6,3 %
2–3 gånger	2,2 %	2,1 %
4 ggr eller fler	1,6 %	1,0 %
Total andel utsatta	10,4 %	9,4 %

Sett över tid under åren 2005–2015 har andelen i befolkningen som utsatts för 4 eller fler hot- och våldshändelser varierat mellan 1,03 och 1,69 procent, med de högsta nivåerna i slutet av perioden. Bland män har andelen varierat runt 1 procent under hela perioden medan den bland kvinnor ökat efter 2010 (från strax under 1,5 procent till omkring 2 procent). Se figur 2.

Figur 2. Andel frekvent utsatta för hot- och våldshändelser i befolkningen, uppdelat på kvinnor och män. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

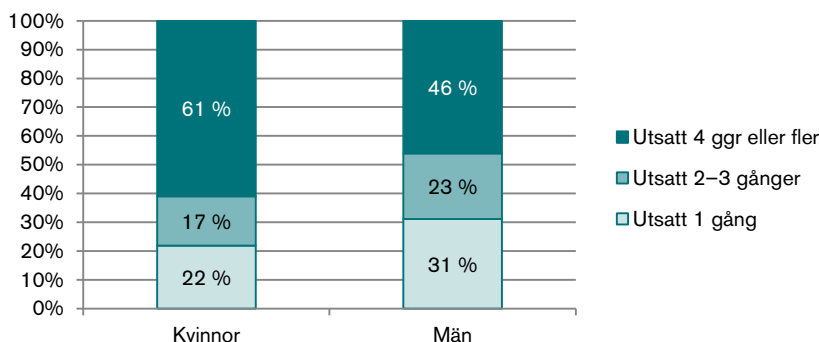
Över hälften av alla hot- och våldshändelser drabbar de frekvent utsatta

Trots att gruppen frekvent utsatta är liten i befolkningen, utsätts dessa personer för en stor del av alla hot- och våldshändelser. Under åren 2005–2015 utsattes dessa personer, som alltså utgjort i genomsnitt 1,3 procent av befolkningen, för i genomsnitt 55 procent av alla rapporterade hot- och våldshändelser respektive år.²

De frekvent utsatta kvinnorna drabbas av en större del av alla brottshändelser än vad frekvent utsatta män gör. 61 procent av samtliga rapporterade hot- och våldshändelser mot kvinnor drabbar just den frekvent utsatta gruppen. De frekvent utsatta männen drabbas i sin tur av 46 procent av alla hot- och våldshändelser mot män.

² Se dock diskussionen kring kapning av höga rapporterade nivåer av utsatthet i bilaga 1. Om antalet rapporterade brottshändelser inte kapas till maximalt 52 per år per brottskategori, utan även antal upp till 365 händelser på ett år skulle räknas med, skulle vi få högre nivåer av skattade antal brott i befolkningen. Den frekvent utsatta gruppen utsätts sannolikt för en ännu större del av alla brottshändelser som sker, men beroende på hur man väljer att hantera respondenter med mycket höga rapporterade nivåer av utsatthet får det effekter för hur stor andel av alla brott den frekvent utsatta gruppen utsätts för.

Figur 3. Andelen av alla rapporterade hot- och våldshändelser som drabbat utsatta 1, 2–3 samt 4 gånger eller fler, uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Upprepade händelser inom respektive brottskategori

Om man ser till de enskilda brottskategorierna som ingår i definitionen av hot- och våldshändelser, har sexualbrott den högsta andelen upprepade brottshändelser – 71 procent av alla sexualbrottsbrottshändelser drabbar en person som redan utsatts för sexualbrott samma år. Viktigt att påpeka är att sexualbrott som det mäts i NTU innefattar ett brett spektrum av händelser, allt från lindrigare händelser som blottning till mycket allvarliga händelser som våldtäkt. Personrån har den lägsta andelen upprepade händelser. 27 procent av alla personrån drabbar en person som redan utsatts för minst ett personrån under året (se tabell 2).

Den andel av brotten som kan räknas som upprepade händelser inom respektive brottskategori är större bland kvinnor än bland män, utom vad gäller personrån. Andelen brottshändelser som är upprepade bland kvinnor ligger på mellan 64 och 72 procent, medan andelen varierar mellan 52 och 66 procent för män. Sett inom respektive brottskategori är det alltså en större andel av alla händelser som drabbar en person som redan utsatts under året bland kvinnor än bland män.

Tabell 2. Den skattade andelen upprepade brottshändelser.³ Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

	Kvinnor	Män	Samtliga
Hot och våld totalt	66 %	54 %	61 %
Misshandel	64 %	52 %	57 %
Hot	65 %	53 %	61 %
Sexualbrott	72 %	66 %	71 %
Personrån	27 %	27 %	27 %

Risken att utsättas för ytterligare brott

Ett annat sätt att se på den sneda fördelningen av utsatthet för brott, är att studera risken att utsättas igen under ett år om man utsatts för en respektive flera brottshändelser.

Den ”generella” risken i befolkningen att utsättas för något av de hot- och våldsbrott som valts ut här har sammantaget under 2005–2015 varit 10 procent, det vill säga, 10 procent av befolkningen (16–79 år) har respektive år utsatts för ett eller flera av dessa brott (risken är dock inte generell i den meningen att alla i befolkningen löper samma risk att utsättas för hot- och våldsbrott, eftersom risken att drabbas av brott skiljer sig mellan olika grupper i befolkningen, se t.ex. Planty & Strom, 2007, s. 180).

Hur stor är då sannolikheten att en person blir utsatt för fler brott under samma år, om hen

³ För att beräkna antalet upprepade brottshändelser, har det skattade antalet utsatta personer subtraherats från det skattade antalet brottshändelser i befolkningen. Det antal händelser som återstår är sådana som drabbat de utsatta personerna utöver en första händelse under året.

väl utsatts för hot eller våld? I tabell 3 illustreras detta för den samlade utsattheten för hot- och våldshändelser. Som tabellen visar ökar risken att under samma år vara utsatt för ytterligare brott ju fler brottsändelser man redan utsatts för. Andelen i befolkningen som utsatts för något hot- och våldsbrott har som tidigare beskrivits i genomsnitt varit 10 procent per år under perioden 2005–2015. Om man ser till dem som utsatts för något av brotten minst en gång, är andelen som under samma år utsatts för ytterligare en eller flera hot- och våldshändelser 35 procent. Bland dem som utsatts minst två gånger är andelen som utsatts för ytterligare brott (dvs. 3 eller fler hot- och våldshändelser) 56 procent. Bland dem som utsatts minst tre gånger är andelen som utsatts för ytterligare brott 67 procent och för dem som utsatts minst 4 gånger (de som här räknas som frekvent utsatta), är andelen som utsatts för ytterligare brott under året (fem eller fler hot- och våldshändelser) 75 procent. Risken att vara utsatt för flera hot- och våldshändelser är alltså inte jämnt fördelad.

Det skiljer sig också mellan kvinnor och män – risken att vara utsatt för ytterligare brott är större för kvinnor än för män, oavsett om man ser till dem som utsatts 1, 2, 3 eller 4 gånger (se tabell 3).

Tabell 3. Andelen som utsatts för ytterligare hot- eller våldshändelser beroende på om man utsatts minst 1, 2, 3 eller 4 gånger under året. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Utsatta igen, bland:	Kvinnor	Män	Samtliga
Utsatta minst 1 gång	37 %	33 %	35 %
Utsatta minst 2 gånger	61 %	50 %	56 %
Utsatta minst 3 gånger	69 %	65 %	67 %
Utsatta minst 4 gånger	77 %	72 %	75 %

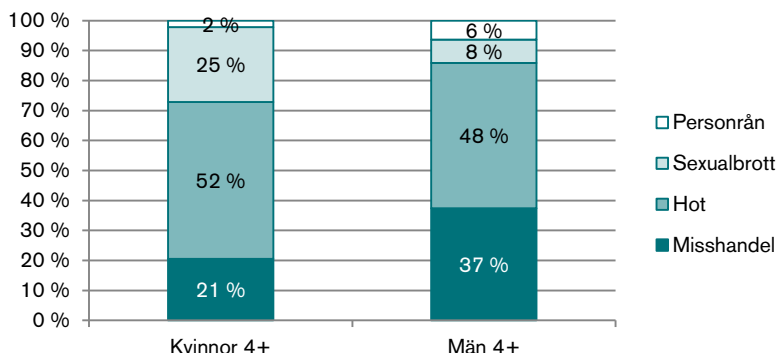
Olika brottsammansättning för kvinnors och mäns frekventa utsatthet

Den frekventa utsattheten för hot- och våldshändelser skiljer sig mellan män och kvinnor med avseende på vilken typ av brott som personen utsätts för. Om man ser till samtliga brottsändelser med hot och våld bland dem som utsatts 4 gånger eller fler, exklusive trakasserier⁴, innefattar kvinnors frekventa utsatthet i högre grad sexualbrott och hot jämfört med mäns frekventa utsatthet. Bland män är det i stället vanligare att den frekventa utsattheten innefattar misshandelshändelser och personrån (se figur 4).

⁴ Eftersom det inte går att räkna på trakasserihändelser på samma sätt som för övriga brottsändelser, då trakasserier per definition består av ett antal händelser, har trakasserier uteslutits ur denna beräkning. Beräkningen baseras därmed på alla brottsändelser av misshandel, hot, sexualbrott och personrån som de som utsatts för hot eller våld 4 eller fler gånger utsatts för i genomsnitt per år. Eftersom trakasserier ingår som villkor för att räknas med i gruppen som räknas som upprepat utsatta, innebär det att den samlade utsattheten för hot och våld är större än det antal händelser som redovisas i figuren, då trakasserihändelserna tillkommer i den samlade utsattheten för det som här definierats som hot eller våld.

Utsattheten för trakasserier fördelar sig inte jämnt mellan kvinnor och män i gruppen upprepat utsatta. Bland de upprepat utsatta kvinnorna är det 48 procent som utsatts för trakasserier, medan motsvarande andel bland upprepat utsatta män är 35 procent. I NTU ställs en fråga om hur många enskilda händelser som utgör trakasseriet (telefonsamtal, brev, sms etc.). Bland dem som svarat på den frågan skiljer det emellertid inte så mycket mellan män och kvinnor hur många enskilda "småhändelser" som utgör trakasseriet – bland kvinnor är det i genomsnitt 34 händelser (6 i median) och bland män är det 33 händelser (5 i median). Utsattheten för trakasserier är alltså större bland upprepat utsatta kvinnor än bland män, men om man ser till hur många enskilda händelser som varje trakasserier byggts upp av, skiljer det sig inte mellan män och kvinnor i någon större utsträckning.

Figur 4. Andel av alla brotts handlingar med hot och våld bland frekvent utsatta som utgörs av respektive brottskategori (exklusive de trakasserier som drabbar denna grupp). Genomsnitt för åren 2005–2015. Uppdelat på kvinnor och män. Källa: NTU.

Stor överlappning mellan olika brott vid frekvent utsatthet

När det gäller de personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldsbrott under ett år, handlar det då om att man i hög grad utsätts för *en* typ av liknande brott, eller är utsattheten spridd över olika brottskategorier?

Bland de frekvent utsatta för hot och våld är det en minoritet som utsatts för samma typ av brott vid alla rapporterade tillfällen (som kan sträcka sig från minst 4 upp till ett stort antal handlingar, i de fall personen rapporterat utsatthet för många brotts handlingar). Omkring en fjärdedel av de frekvent utsatta för hot och våld, har utsatts för samma typ av handling vid alla de tillfällen då de utsatts under året.⁵ Omkring tre fjärdedelar av de frekvent utsatta för hot och våld har därmed utsatts för två eller fler *olika* typer av brott under året. Ungefär tio procent har utsatts för 4 eller alla fem av de brottskategorier som här ingår i definitionen av hot och våld (se tabell 4).

En lite större andel kvinnor utsätts för flera olika brottskategorier under ett år, än män som är frekvent utsatta. Bland de kvinnor som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshandlingar är det 36 procent som utsatts för 3–5 olika brottskategorier under ett år. Motsvarande andel bland män är 30 procent.

Tabell 4. Andelen bland de frekvent utsatta för hot- eller våldsbrott, som under ett år utsatts för en respektive flera av de brottskategorier som ingår (hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier). Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Antal brottskategorier	Samtliga	Kvinnor	Män
En	26 %	25 %	29 %
Två	40 %	40 %	41 %
Tre	23 %	25 %	22 %
Fyra	9 %	10 %	7 %
Fem (alla som ingår)	1 %	1 %	1 %
Totalt	100 %	100 %	100 %

Ju fler hot- och våldshandlingar en person har utsatts för, desto vanligare är det att de brotts handlingarna återfinns inom olika brottskategorier, vilket också ter sig logiskt. Men tittar man specifikt på den grupp bland de frekvent utsatta som utsatts för ”endast” 4–5 hot- eller våldshandlingar under ett år, har omkring en fjärdedel av dem utsatts för mellan tre och fem olika brottskategorier inom dessa 4–5 handlingar under året. Det finns därmed en relativt stor andel bland dem som är frekvent utsatta i det lägre spannet av antal brotts handlingar, där utsattheten alltså inte är koncentrerad till *en* typ av brotts handlingar utan spridd mellan olika typer av brott (se tabell 5).

⁵ Det vill säga antingen misshandel, hot, sexualbrott eller personrån. Utsatthet för trakasserier räknas bara som en handling och kan därmed bara förekomma tillsammans med andra brottskategorier när det gäller upprepade utsatthet.

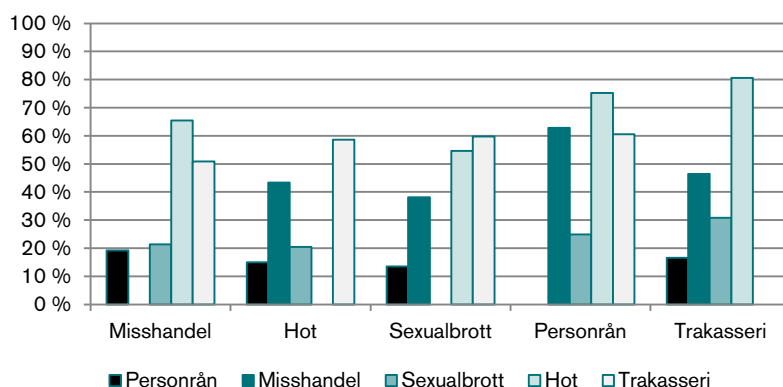
Tabell 5. Andelen bland personer i olika "utsatthetsspann" som utsatts för en respektive fler olika typer av hot- och våldsbrott under ett år (hot, misshandel, sexualbrott, personrån och trakasserier). Trakasserier räknas bara som ett utsatthetstillfälle. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Antalet brottskategorier inom utsattheten för hot och våld	Antal hot- eller våldshändelser under ett år			
	4–5	6–10	11–20	21+
Utsatt för en kategori	35 %	23 %	17 %	14 %
Utsatt för två olika kategorier	39 %	41 %	43 %	41 %
Utsatt för tre olika kategorier	19 %	27 %	26 %	28 %
Utsatt för fyra olika kategorier	6 %	9 %	12 %	14 %
Utsatt för fem olika kategorier	1 %	1 %	1 %	4 %
	100 %	100 %	100 %	100 %

Mönstret ser likartat ut för kvinnor och män, det vill säga ju större antal brott man utsatts för desto vanligare att dessa är spridda över flera olika brottskategorier (se bilaga 3). Om man bara ser till dem som utsatts för 4–5 hot- och våldshändelser under året, är det dock en större andel bland kvinnor (30 procent) som utsatts för 3–5 olika kategorier, än bland män (20 procent).

Det är alltså vanligt att personer som är frekvent utsatta för hot- eller våldsbrott, utsätts för olika typer av hot och våld under ett år. I figur 5 illustreras denna överlappning genom att, bland de frekvent utsatta, visa hur stor del bland dem som utsatts för en viss brottskategori (en eller flera gånger) som också utsatts för någon av de andra brottskategorierna som här ingår i definitionen av hot- och våldshändelser (en eller flera gånger). Där kan man exempelvis utläsa att av dem som utsatts för misshandel som minst ett av dessa brott, har 65 procent också utsatts för hot under samma år, och 51 procent för trakasserier. De personer som utsatts för personrån har under samma år i stor utsträckning också utsatts för misshandel (63 procent), hot (75 procent) och trakasserier (61 procent).

Figur 5. Andelen bland frekvent utsatta som utsatts för respektive brott, som också under samma år utsatts för något av de andra brotten som ingår i definitionen av hot- och våldshändelser. Observera att andelarna inte summerar till 100 % eftersom en person kan vara utsatt för flera av brotten under ett år och därmed räknas med i flera grupper. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- och våldshändelser. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Är utsatta för hot och våld också utsatta för egendomsbrott mot hushållet?

Är det så att de som utsätts för hot och våld också utsätts för egendomsbrott mot det egna hushållet? I NTU fångas utsattheten för bedrägeri (som är ett brott mot den enskilda personen) samt andra egendomsbrott som drabbat den utsattes hushåll. Det handlar om bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon samt cykelstöld.

I denna kortanalys har bedrägeri mot den enskilda personen slagits samman med de egendomsbrott som drabbat den utsattes hushåll.

Bland personer som *inte* utsatts för någon hot- eller våldshändelse under året, är det 13 procent som däremot utsatts för något egendomsbrott mot hushållet eller för bedrägeri. Ser

man till gruppen som utsatts för någon hot- eller våldshändelse 4 eller fler gånger under året, är det 38 procent som också utsatts för egendomsbrott mot hushållet eller bedrägeri. Bland dem som inte utsatts för någon hot- eller våldshändelse är det 0,2 procent som utsatts för 4 eller fler egendomsbrott mot hushållet eller bedrägeri under ett år. Motsvarande andel bland dem som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser är nästan 30 gånger högre – 5,8 procent.

Tabell 6. Andelen som utsatts för hot- eller våldshändelser som också utsatts för egendomsbrott (egendomsbrott mot hushållet samt bedrägeri mot enskild person). Trakasserier räknas som en brotts handling under året. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Egendomsbrott mot hushållet samt bedrägeri	Hot- eller våldshändelser				Totalt
	Ej utsatt	1	2–3	4+	
Ej utsatt	87 %	76 %	68 %	62 %	86 %
1+	13 %	24 %	32 %	38 %	14 %
Varav 1 brott	10 %	17 %	20 %	18 %	11 %
2–3 brott	2 %	6 %	10 %	14 %	3 %
4+ brott	<1 %	1 %	3 %	6 %	<1 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Det är alltså väsentligt vanligare att personer som utsätts för många brott när det gäller hot och våld mot person, också bor i ett hushåll som utsätts för många egendomsbrott alternativt själv utsätts för bedrägeri under samma år, än när det gäller personer som inte utsätts för hot eller våld eller utsätts någon enstaka gång under ett år.

Det tycks alltså finnas en mindre grupp som utsätts för många brott över ett brett register – som både utsätts för hot och våld mot den egna personen, och som bor i ett hushåll som utsätts för egendomsbrott. Majoriteten av dem som utsätts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser har dock inte utsatts för egendomsbrott mot hushållet eller bedrägeri under respektive referensår (62 procent).

Det är en större andel bland män som utsätts för hot- eller våldshändelser, som också utsätts för något egendomsbrott mot hushållet eller bedrägeri under samma år, än det är bland kvinnor. Andelen bland männen som utsätts för hot eller våld som också utsätts för egendomsbrott mot hushållet eller bedrägeri ligger högre i alla kategorier än bland kvinnor som utsätts. Det gäller även i kategorin att ha utsatts för 4+ hushållsegendomsbrott, även om det inte syns på grund av avrundningarna. Männen ligger något högre i varje kategori.

Tabell 7. Andelen (%) som utsätts för hot- eller våldshändelser som också utsätts för egendomsbrott (egendomsbrott mot hushållet samt bedrägeri mot enskild person), uppdelat på kvinnor och män. Trakasserier räknas som en brotts handling under året. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Egendomsbrott mot hushållet samt bedrägeri	Hot- eller våldshändelser								Totalt	
	Ej utsatt		1 händelse		2–3 händelser		4+ händelser			
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Ej utsatt	88	87	78	74	70	65	64	58	87	85
1+	12	13	22	26	30	35	36	42	13	15
Varav 1 händelse	9	11	16	19	19	21	18	18	10	11
2–3 händelser	2	2	5	7	9	12	12	17	3	3
4+ händelser	<1	<1	1	1	2	3	6	6	<1	<1
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Skillnader i andel frekvent utsatta mellan olika grupper i befolkningen

Vid sidan av de skillnader som tidigare beskrivits i frekvent utsatthet mellan kvinnor och män, finns det även skillnader i andelen frekvent utsatta för hot och våld mellan andra grupper i befolkningen. Inom ramen för NTU samlas en del data in som mäter olika bakgrundsfaktorer. Utifrån ett antal av dessa bakgrundsvariabler studeras här skillnader i frekvent utsatthet för hot och våld mellan personer i olika åldersgrupper, familjetyper, bostadstyper, boendeorter,

utbildningsnivå, med eller utan utländsk bakgrund, typ av sysselsättning och grad av ekonomiska resurser.

I tabell 8 visas för dessa grupper dels andelen frekvent utsatta för hot och våld i befolkningen, dels antalet hot- och våldshändelser per utsatt person i respektive grupp, uppdelat på kvinnor och män.

Tabell 8. Andel frekvent utsatta för hot- och våldshändelser i befolkningen, samt antal hot- och våldshändelser per frekvent utsatt person. Uppdelat på olika delgrupper och på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015.⁶ Källa: NTU.

	Andel frekvent utsatta i befolkningen ⁷			Genomsnittligt antal hot- och våldshändelser bland frekvent utsatta		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
	1,6 %	1,0 %	1,3 %	11,6	9,3	10,7
Ålder						
16–24	3,2 %	2,3 %	2,7 %	10,7	8,8	9,8
25–44	2,0 %	1,3 %	1,7 %	12,5	10,4	11,7
45–64	1,1 %	0,5 %	0,8 %	11,4	8,2	10,4
65–79	0,3 %	0,5 %	0,3 %	11,5	6,8	10,0
Familjetyp						
Sammanboende utan barn	0,9%	0,5%	0,7 %	13,0	9,3	11,6
Sammanboende med barn	1,0%	0,7%	0,9 %	9,2	10,5	9,8
Ensamstående utan barn	2,3%	1,7%	2,0 %	10,5	9,0	9,8
Ensamstående med barn	4,1%	1,5%	3,1 %	15,5	10,1	14,6
Bostadstyp						
Småhus	1,0 %	0,6 %	0,8 %	11,7	9,8	10,9
Flerfamiljshus	2,2 %	1,4 %	1,8 %	11,6	8,9	10,6
Boendeort						
Mindre städer/landsbygd	1,5 %	0,8 %	1,2 %	12,4	10,0	11,5
Andra större städer	1,6 %	1,0 %	1,3 %	10,5	8,3	9,7
Storstadsregion	1,6 %	1,2 %	1,4 %	12,2	9,8	11,2
Utbildning						
Förgymnasial	1,9 %	1,4 %	1,6 %	12,3	8,9	10,7
Gymnasial	1,7 %	1,0 %	1,3 %	11,9	9,7	11,0
Eftergymnasial	1,3 %	0,6 %	1,0 %	11,0	8,6	10,3
Utländsk bakgrund						
Svenskfödd, en eller båda föräldrarna svenskfödda	1,5 %	0,9 %	1,2 %	10,8	9,5	10,3
Svenskfödd, båda föräldrarna utrikes födda	2,7 %	1,8 %	2,2 %	12,9	9,2	11,4
Utrikes födda	1,8 %	1,2 %	1,5 %	14,4	8,7	12,2
Sysselsättning						
Förvärsarbetar	1,5 %	0,9 %	1,2 %	11,4	9,5	10,6
Pensionär, student, hemarbetande, värnpliktig	1,4 %	0,9 %	1,2 %	11,6	8,8	10,6
Arbetslös	3,0 %	1,7 %	2,3 %	14,0	9,8	12,3
Ekonomi⁸						
Små ekonomiska resurser	3,6 %	2,0 %	2,8 %	14,8	9,8	13,1
Medelstora ekonomiska resurser	1,6 %	1,1 %	1,4 %	11,4	10,0	10,9
Stora ekonomiska resurser	0,6 % ⁹	0,4 %	0,5 %	11,8	6,9	8,8

Om man ser till andelen i befolkningen som är frekvent utsatt för hot och våld, kan en generell slutsats dras. Det är att andelen frekvent utsatta för hot och våld är större bland kvinnor än bland män, oavsett vilken befolkningsgrupp man i tabellen väljer att titta på. Detta gäller med undantag för personer i åldern 65–79 år, där andelen frekvent utsatta är större bland män, och

⁶ Exklusive åren 2005 och 2006 när det gäller ekonomiska resurser, och exklusive år 2005 för utländsk bakgrund, då det inte finns uppgifter om dessa aspekter i NTU för de åren.

⁷ Skillnaderna i andelen upprepat utsatta i befolkningen mellan kvinnor och män är statistiskt signifikanta (konfidensgrad 95 %), utom i gruppen med stora ekonomiska resurser.

⁸ Definierat på liknande sätt som i Nilsson & Estrada (2005). De 20 procent med lägst inkomster och som dessutom saknar kontantmarginal att själv skaffa fram 15 000 kr genom eget uttag från bankkonto (på en vecka utan att behöva låna, eller annat sätt) definieras här som personer med små ekonomiska resurser. De 20 procent med högst förvärsinkomst och som också har kontantmarginal att från eget konto kunna skaffa fram 15 000 kr (utan att behöva låna eller få fram på annat sätt) definieras här som personer med stora ekonomiska resurser. Övriga däremellan definieras som en mellangrupp med "medelstora ekonomiska resurser".

⁹ Skillnaden mellan män och kvinnor är inte statistiskt signifikant (konfidensnivå 95 %).

bland personer med stora ekonomiska resurser, där skillnaden mellan män och kvinnor inte är statistiskt signifikant. Det genomsnittliga antalet hot- och våldshändelser som drabbar de frekvent utsatta personerna är också större bland kvinnor än bland män i samtliga grupper som här studeras, med undantag för gruppen sammanboende med barn.

Det betyder att den brottslighet som drabbar kvinnor i högre grad är av upprepad karaktär. Eller annorlunda uttryckt: den frekventa utsattheten är större i brottskategorier och typer av brott som kvinnor utsätts för, oavsett åldersgrupp (med undantag för personer i åldern 65–79 år), familjetyp, bostadstyp, boendeort, utbildningsnivå, svensk eller utländsk bakgrund, sysselsättning och ekonomiska resurser (små eller medelstora), åtminstone såsom dessa aspekter definierats i denna analys.

Risken att vara frekvent utsatt för hot och våld hänger ihop med många olika samverkande faktorer. Sannolikt samvarierar flera av de olika bakgrundsvariablerna då yngre personer exempelvis oftare har en lägre utbildningsnivå och oftare lever som ensamstående utan barn än äldre personer. Nedan redovisas en logistisk regressionsanalys för risken att vara frekvent utsatt för hot- eller våldshändelser, där de olika bakgrundsvariabler som använts från NTU konstanthållits. På det sättet kan man se vilken effekt varje enskild bakgrundsvariabel har för risken att vara frekvent utsatt, då effekten av de andra oberoende variablerna rensas bort. Resultatet redovisas i oddskvoter, där referenskategori har oddskvoten 1. En oddskvot som är högre än 1 innebär att det finns en överrisk och en oddskvot som är lägre än 1 att det finns en underrisk i förhållande till referenskategoriens risk att vara frekvent utsatt för hot- och våldshändelser. Analyserna har gjorts separat för kvinnor, män och för samtliga. Oddskvoter som inte skiljer sig signifikant från referensgruppen har markerats med kursiv stil och (ns).

Tabell 9. Oddskvoter för olika gruppers risk att vara frekvent utsatta för hot- eller våldshändelser (4 eller fler händelser). Beräknat på referensåren 2007–2015¹⁰. Källa: NTU. Multipel logistisk regressionsanalys.

	Kvinnor	Män	Samtliga
Kön			
Kvinna	-	-	1,65
Man (referenskategori)	-	-	1
Ålder			
16–24	1,11 (ns)	1,40	1,21 (ns)
25–44 (referenskategori)	1	1	1
45–64	0,62	0,45	0,56
65–79	0,18	0,20	0,19
Familjetyp			
Sammanboende utan barn (referenskategori)	1	1	1
Sammanboende med barn	1,02 (ns)	1,13 (ns)	1,06 (ns)
Ensamstående utan barn	1,83	1,57	1,71
Ensamstående med barn	3,36	1,69 (ns)	2,93
Bostadstyp			
Småhus (referenskategori)	1	1	1
Flerfamiljshus	1,67	2,01	1,81
Boendeort			
Mindre städer/landsbygd	1,05 (ns)	0,89 (ns)	0,99 (ns)
Andra större städer (referenskategori)	1	1	1
Storstadsregion	0,96 (ns)	1,13 (ns)	1,02 (ns)
Utbildning			
Förgymnasial	1,04 (ns)	1,89	1,30
Gymnasial	1,18 (ns)	1,40	1,24
Eftergymnasial (referenskategori)	1	1	1
Utländsk bakgrund			
Svenskfödd, en eller båda föräldrarna svenskfödda (referenskategori)	1	1	1
Svenskfödd, båda föräldrarna utrikes födda	1,36 (ns)	1,00 (ns)	1,21 (ns)
Utrikes födda	1,06 (ns)	1,12 (ns)	1,08 (ns)
Sysselsättning			
Förvärvsarbetar (referenskategori)	1	1	1
Pensionär, student, hemarbetande, värnpliktig	0,89 (ns)	0,70	0,81
Arbetslös	1,31	0,97 (ns)	1,18 (ns)
Ekonomiska resurser			
Små ekonomiska resurser	1,28 (ns)	0,93 (ns)	1,13 (ns)
Medelstora ekonomiska resurser (referenskategori)	1	1	1
Stora ekonomiska resurser	0,47	0,63	0,53

(ns) = ej statistiskt signifikant (uppfyller inte $p < 0,05$)

Kvinnor: Cox and Snell 0,01, Nagelkerke 0,071, McFadden 0,066

Män: Cox and Snell 0,007, Nagelkerke 0,076, McFadden 0,073

Samtliga: Cox and Snell 0,009, Nagelkerke 0,076, McFadden 0,072¹¹

Kön

Modellen med samtliga respondenter (där det är möjligt att se överrisker för något av könen), visar att kvinnor har en överrisk för frekvent utsatthet även om vi konstanthåller för de andra bakgrundsfaktorerna som ingår i modellen. De har en oddskvot på 1,65 i förhållande till männen som är referenskategori. Det bekräftar alltså bilden att kvinnor generellt sett har en

¹⁰ Hela perioden har inte kunnat tas med då det saknas uppgifter om ekonomiska resurser åren 2005 och 2006.

¹¹ Modellen är inte särdeles robust och förklarar inte någon stor del av variationen i frekvent utsatthet, vilket indikerar att det finns andra faktorer som påverkar risken att vara frekvent utsatt för hot och våld, men som inte finns med i modellen. Syftet har dock inte varit att kartlägga vilka faktorer som har starkast effekt på risken att vara frekvent utsatt för hot och våld, eller att hitta en optimal modell för att förklara frekvent utsatthet, utan att bringa klarhet i om det finns överrisker för vissa åldersgrupper, familjetyper, ekonomisk bakgrund etc.

högre risk att vara frekvent utsatta för hot- och våldshändelser än män.

Alder

Risken att vara frekvent utsatt skiljer sig mellan olika åldersgrupper. Bland män löper unga personer i åldern 16–24 år en överrisk i förhållande till referensgruppen 25–44-åringar, medan äldre grupper löper en underrisk, där risken är minst bland de äldsta. Bland kvinnor ser mönstret lite annorlunda ut – den yngsta gruppen har ingen överrisk i förhållande till 25–44-åringar, däremot har de äldre grupperna en underrisk där det precis som bland män är den äldsta gruppen som har lägst risk.

Antalet hot- och våldshändelser per frekvent utsatt person är dock som störst för gruppen kvinnor i åldern 16–24 och 25–44 år (10,7 respektive 12,5 brottshändelser i genomsnitt). Bland män i samma åldrar är det genomsnittliga antalet händelser per frekvent utsatt person 8,8 respektive 10,4 brott (se tabell 8).

Familjetyp

När det gäller olika familjetyper har ensamstående en överrisk att vara frekvent utsatta för hot- och våldshändelser, i relation till sammanboende personer. Bland kvinnor är denna överrisk särskilt stor bland ensamstående kvinnor med barn (oddskvot på 3,36), medan överrisken bland män återfinns bland ensamstående utan barn (oddskvot på 1,57).

Andelen frekvent utsatta bland ensamstående kvinnor med barn är 4,1 procent, medan motsvarande andel bland män är 1,5 procent. Frekvent hot- och våldsutsatta ensamstående kvinnor med barn drabbas i genomsnitt av 15,5 hot- och våldshändelser under ett år, vilket är det högsta genomsnittliga antalet brottshändelser per utsatt person i alla de grupper som här studerats separat (se tabell 8).

Bostadstyp

Risken att vara frekvent utsatt för hot- och våldshändelser är större för personer som bor i flerfamiljshus än bland dem som bor i småhus. Det gäller både kvinnor och män. Bland kvinnor är andelen frekvent utsatta bland dem som bor i flerfamiljshus 2,2 procent, medan motsvarande andel bland män är 1,4 procent.

Boendeort

När det gäller boendeort, här definierat som om personen bor i en storstadsregion, i en annan större stad eller i en mindre stad/landsbygd, finns inte några skillnader i risken att vara frekvent utsatt för hot- eller våldshändelser. De små skillnaderna i oddskvoter som kan ses i relation till referenskategorin är inte statistiskt signifikanta.

Det tycks därmed varken för män eller kvinnor spela någon roll för risken att vara frekvent utsatt om man bor i en storstad, i andra större städer eller i mindre städer/på landsbygden.

Utbildning

Risken att vara frekvent utsatt tycks för kvinnor inte variera beroende på utbildningsnivå. Inga signifikanta skillnader i oddskvoter kan ses mellan dem som har förgymnasial, gymnasial eller eftergymnasial utbildningsnivå. Bland män har dock personer med förgymnasial utbildning högst risk att vara frekvent utsatta för hot- eller våldshändelser, följt av personer med gymnasial utbildning som också har en överrisk i relation till personer med eftergymnasial utbildning. För män tycks alltså risken att vara frekvent utsatt för hot- och våldshändelser minska ju högre utbildningsnivå de har.

Utländsk bakgrund

När det gäller svensk eller utländsk bakgrund finns inga statistiskt signifikanta överrisker för någon grupp, varken bland män eller kvinnor. Oavsett om personen är född i Sverige med minst en svenskfödd förälder, född i Sverige med två föräldrar födda utomlands eller är utrikes

född, är risken att vara frekvent utsatt alltså ungefär lika stor.

Det genomsnittliga antalet hot- och våldshändelser per frekvent utsatt person är dock i sammanhanget högt bland utrikes födda kvinnor – 14,4 brottsändelser per frekvent utsatt person under ett år (se tabell 8).

Sysselsättning

Bland kvinnor finns en överrisk att vara frekvent utsatta för hot- eller våldshändelser om man är arbetslös i relation till dem som förvärvsarbetar. Denna överrisk för arbetslösa kan dock inte ses bland män. De personer som uppger att de är pensionärer, studenter, hemarbetande eller värnpliktiga uppvisar i stället en underrisk i att vara frekvent utsatta för hot eller våld i relation till dem som förvärvsarbetar, åtminstone bland män.

Frekvent hot- och våldsutsatta arbetslösa kvinnor utsätts också för i sammanhanget många brott per utsatt person, 14,0 brott i genomsnitt. Motsvarande bland arbetslösa frekvent brottsutsatta män är 9,8 brott i genomsnitt.

Ekonomiska resurser

För personer med små ekonomiska resurser¹² kan i denna analys inte några statistiskt signifikanta överrisker för frekvent utsatthet för hot och våld ses i relation till dem som definierats som en mellangrupp med medelstora ekonomiska resurser. Däremot uppvisar personer med stora ekonomiska resurser underrisker för frekvent utsatthet, både bland män och kvinnor.

Frekvent hot- och våldsutsatta kvinnor med små ekonomiska resurser utsätts dock för i sammanhanget många brott per utsatt person, 14,8 brott i genomsnitt. Motsvarande antal för frekvent utsatta män med små ekonomiska resurser är 9,8 brott i genomsnitt.

Vissa grupper har en överrisk för frekvent utsatthet för hot och våld

Kvinnors generella risk att vara frekvent utsatta för hot- eller våldshändelser ligger på 1,6 procent i befolkningen. Det finns några grupper där andelen frekvent utsatta är högre än den generella nivån i befolkningen. Den logistiska regressionsanalysen visar att statistiskt signifikanta överrisker för att vara utsatt för hot eller våld, oberoende av de andra bakgrundsvariablernas inverkan, finns för kvinnor i åldrarna 16–44 år, ensamstående kvinnor – särskilt gruppen ensamstående kvinnor med barn – kvinnor som bor i flerfamiljshus, samt arbetslösa kvinnor. Det tycks som om man här ringar in en grupp kvinnor som befinner sig i en socialt och ekonomiskt utsatt situation, och som i tillägg till denna situation också i högre grad än andra kvinnor utsätts för många hot- och våldsbrott.

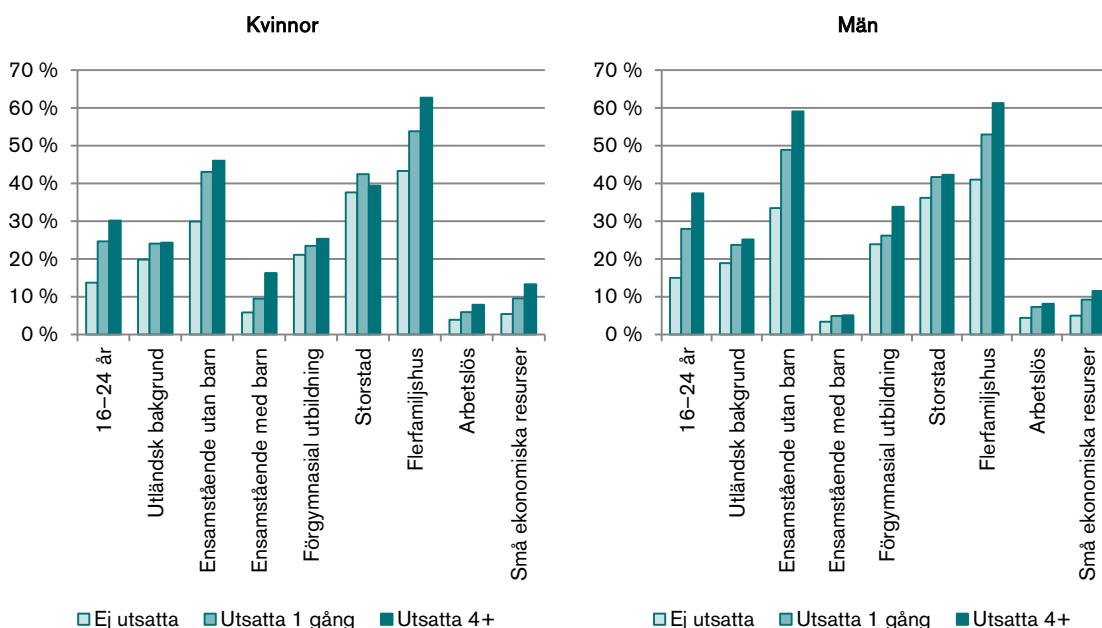
Mäns generella risk att vara frekvent utsatta för hot- eller våldshändelser ligger på 1,0 procent i befolkningen. De grupper som den logistiska regressionsanalysen visat har en signifikant överrisk för frekvent utsatthet, oberoende av de andra bakgrundsvariablernas inverkan, är yngre män i åldern 16–24 år, ensamstående män utan barn, boende i flerfamiljshus och män med förgymnasial utbildning. Bland män framträder inte riktigt samma bild av en förhöjd risk för frekvent utsatthet för en socialt och ekonomiskt utsatt grupp, utan snarare bland unga män utan barn och utan högre utbildning. Sannolikt speglar detta den olika typ av frekvent utsatthet som kvinnor och män utsätts för, och som behandlas på andra ställen i kortanalysen. Kvinnors frekventa utsatthet speglar sannolikt i hög grad relationsvåld, medan män blir frekvent utsatta för hot och våld i andra typer av situationer utanför hemmet och av andra typer av gärningspersoner.

¹² Definierat på liknande sätt som i Nilsson & Estrada (2005). De 20 procent med lägst inkomster och som dessutom saknar kontantmarginal att själv skaffa fram 15 000 kr genom eget uttag från bankkonto (på en vecka utan att behöva låna, eller annat sätt) definieras här som personer med små ekonomiska resurser. De 20 procent med högst förvärvsinkomst och som också har kontantmarginal att från eget konto kunna skaffa fram 15 000 kr (utan att behöva låna eller få fram på annat sätt) definieras här som personer med stora ekonomiska resurser. Övriga däremellan definieras som en mellangrupp med medelstora ekonomiska resurser.

Utifrån resultaten över andelen frekvent utsatta i olika befolkningsgrupper kan man alltså se att denna andel i befolkningen är större i vissa grupper än i andra, och att det till viss del skiljer sig mellan kvinnor och män. Man skulle kunna säga att dessa grupper lever under vissa levnadsomständigheter där upprepad utsatthet för hot och våld är vanligare än i andra grupper i befolkningen. Dessa resultat stämmer väl överens med den tidigare forskning som finns kring utsattheten för hot och våld generellt sett i olika befolkningsgrupper, och också med vad tidigare forskning visat när det gäller vilka grupper som är särskilt överrepresenterade i upprepad utsatthet (se bilaga 2). Man skulle därmed kunna säga att det är ungefär samma mönster för frekvent utsatthet som för utsatthet för brott generellt. De slutsatser som tidigare kunnat dras för perioder fram till början av 2000-talet när det gäller vilka grupper i befolkningen som är särskilt utsatta för upprepat hot och våld, tycks därmed gälla även under de senaste åren.

Om man går vidare och ser till hur stor andel som lever med sådana "risklevnadsomständigheter" bland personer som inte utsatts för hot eller våld, utsatts någon enstaka gång respektive utsatts 4 gånger eller fler för hot och våld, kan man se att andelen som lever med sådana omständigheter är större bland personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser än bland personer som inte utsatts för något sådant brott – men att den också är större än bland dem som utsatts någon enstaka gång. Förhållandet visas i figur 6, där andelen som tillhör respektive "risklevnadsomständighet" visas – bland dem som inte utsatts för hot och våld alls, bland dem som utsatts 1 gång och bland dem som utsatts för 4 eller fler sådana händelser under ett år. Observera dock att den logistiska regressionsanalysen inte kunnat visa på statistiskt signifikanta överrisker för personer med utländsk bakgrund¹³, boende i storstad och personer med små ekonomiska resurser.

Figur 6. Andel personer som tillhör olika "risklevnadsomständigheter", bland ej utsatta, utsatta 1 gång och utsatta 4 gånger eller fler för hot- eller våldshändelser under ett år, uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015.¹⁴ Källa: NTU.

Som figur 6 visar, tillhör de som utsatts 4 gånger eller fler i högre grad den yngsta

¹³ Själv utrikes född eller svenskfödd med två utrikes födda föräldrar.

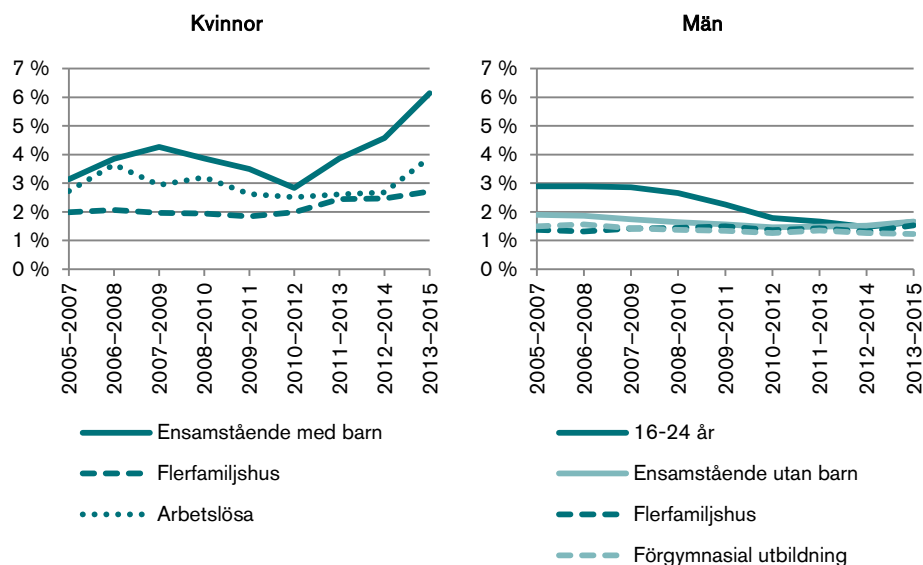
¹⁴ Exklusive åren 2005 och 2006 när det gäller ekonomiska resurser, då det inte finns uppgifter om detta i NTU för de åren.

åldersgruppen 16–24 år än personer som inte utsatts för hot eller våld. De har i högre grad utländsk bakgrund¹⁵, och är i högre grad ensamstående, både utan och med barn, än personer som inte utsatts för hot eller våld. De har i högre grad förgymnasial utbildning, och det är vanligare att de bor i flerfamiljshus. De är också i högre grad arbetslösa och har mindre ekonomiska resurser än personer som inte utsatts för hot eller våld. Personer som utsatts för *en* hot- eller våldshändelse under ett år utgör, som figuren också visar, en slags mellangrupp när det gäller samtliga faktorer (utom boendeort för kvinnor (storstad) och ensamstående med barn bland män). En större andel bland dem som utsatts en gång för hot och våld har alltså dessa ”risklevnadsomständigheter” än bland dem som inte utsatts för någon sådan händelse, men de frekvent utsatta tillhör i *än högre grad* dessa grupper.

Något om utvecklingen över tid för grupper med konstaterad överrisk för frekvent utsatthet

Den logistiska regressionsanalysen har visat på statistiskt signifikanta överrisker för frekvent utsatthet för hot och våld för vissa grupper i befolkningen. För kvinnor gäller det i första hand ensamstående med barn, boende i flerfamiljshus och arbetslösa. För män handlar det i första hand om personer i åldern 16–24 år, ensamstående utan barn, boende i flerfamiljshus och personer med förgymnasial utbildningsnivå.¹⁶ I figur 7 visas andelen frekvent utsatta i befolkningen i dessa grupper, under perioden 2005–2015.

Figur 7. Andelen frekvent utsatta för hot- och våldshändelser bland olika delgrupper i befolkningen. Glidande treårsmedelvärden. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Som figur 7 visar kan man bland de grupper kvinnor som har en signifikant överrisk för frekvent utsatthet se en väsentlig ökning i andelen frekvent utsatta bland ensamstående med barn (från mellan 3–4 procent till dryga 6 procent), och även en ökning bland boende i flerfamiljshus under periodens slut (från omkring 2 procent till omkring 2,7 procent). Bland arbetslösa kvinnor kan man eventuellt också se en uppgång de senaste åren, även om det är en återgång till nivån i periodens början.

¹⁵ Själv utrikes född eller svenskfödd med två utrikes födda föräldrar.

¹⁶ Observera att dessa grupper inte är ömsesidigt uteslutande, utan en person kan tillhöra flera av dem, exempelvis vara ensamstående med barn, bo i flerfamiljshus och vara arbetslös. Det är dock de grupper som oberoende av andra variabler i analysen visat sig ha en överrisk för upprepad utsatthet i relation till att inte vara ensamstående med barn, inte bo i flerfamiljshus, inte vara arbetslös etc.

Bland män kan man inte se motsvarande ökning av andelen frekvent utsatta i de grupper som visat en överrisk i den logistiska regressionen, utan andelen frekvent utsatta tycks ha legat tämligen stabil under perioden i de grupper som lyfts fram här (se figur 7). Undantaget är män i åldern 16–24 år där andelen frekvent utsatta för hot och våldshändelser har minskat under perioden, från nivåer på omkring 3 procent av befolkningen i denna åldersgrupp, till omkring 1,5 procent.

Platsen för de brott den frekvent utsatta gruppen utsätts för

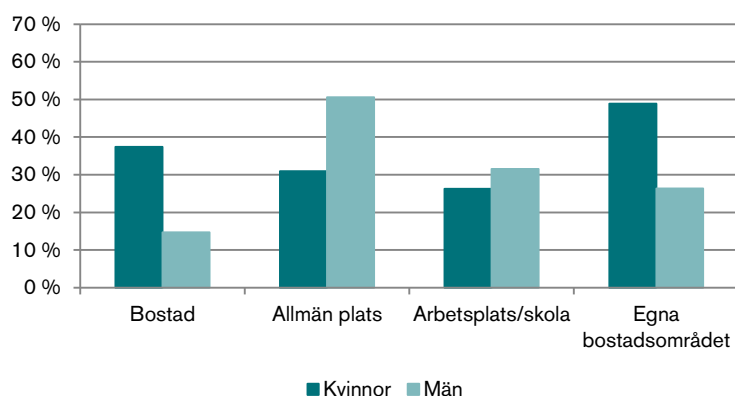
När det gäller var brotts handlingarna äger rum finns uppgifter i NTU gällande misshandel, hot, sexualbrott och personrån, dock ej för trakasserier. Trakasserihändelser ingår därmed inte i beskrivningen av platsen för de brotts handlingar som drabbar den frekvent utsatta gruppen.

28 procent av alla händelser (exklusive trakasserihändelser) som drabbar den frekvent utsatta gruppen sker i en bostad. Frekvent utsatta kvinnor utsätts oftare för hot och våld i en bostad (37 procent av händelserna) än frekvent utsatta män (15 procent av händelserna). Den frekventa utsattheten för hot och våld bland män sker i stället i högre grad på allmän plats, 51 procent av hot- och våldshändelserna (exkl. trakasserihändelser) sker på allmän plats bland männen, medan motsvarande andel bland kvinnor är 31 procent (se figur 8).¹⁷

40 procent av alla händelser (exklusive trakasserihändelser) sker i den utsattas egna bostadsområde. Frekvent utsatta kvinnor utsätts i högre grad för hot- och våldshändelser i sitt eget bostadsområde än frekvent utsatta män. Det hänger naturligtvis till del samman med att kvinnor i högre grad utsätts för brott i en bostad (sannolikt ofta sin egen) än män. Närmare hälften av alla hot- och våldshändelser (exkl. trakasserihändelser) som de frekvent utsatta kvinnorna drabbas av sker i det egna bostadsområdet. Motsvarande andel bland män är 26 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor återfinns inom alla de 4 brottskategorierna som ingår här (se figur 13 i bilaga 4).

För misshandels-, hot- och sexualbrotts handlingar är det också möjligt att särskilja hur stor andel som skett på en arbetsplats eller i en skola. Det är däremot inte möjligt när det gäller personrån, då detta svarsalternativ inte finns separerat utan ryms inom kategorin ”annan plats”. Om man därför endast ser till de misshandels-, hot- och sexualbrotts handlingar som drabbar den frekvent utsatta gruppen, är det 28 procent som sker på en arbetsplats eller i en skola. Bland män är andelen 32 procent av händelserna, medan det bland kvinnor är 26 procent.

Figur 8. Andel av de hot- och våldshändelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen som skett i en bostad, på allmän plats, på en arbetsplats/skola (endast misshandels-, hot- och sexualbrotts handlingar) samt i det egna bostadsområdet. Exklusive trakasserihändelser. Observera att kategorierna inte summerar till 100 procent då de avser svarsalternativ på olika frågor. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

¹⁷ Se redovisning för respektive brottskategori i figur 12 i bilaga 4.

Om man jämför de personer som utsätts för hot och våld en gång under året med den frekvent utsatta gruppen, sker en större andel av alla hot- och våldshändelser som drabbar de frekvent utsatta i en bostad (28 procent bland frekvent utsatta respektive 14 procent bland utsatta en gång). Det är också i sin tur en mindre andel av de händelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen som sker på allmän plats, i relation till dem som utsatts för hot och våld en gång under året (39 procent respektive 58 procent). Det förhållandet gäller både män och kvinnor (se figur 9).

Bland frekvent utsatta totalt sett sker 28 procent av hot- och våldshändelserna på en arbetsplats eller skola, medan motsvarande andel bland dem som utsatts en enstaka gång är 21 procent av händelserna (här omfattas endast misshandels-, hot- och sexualbrottsbrottshändelser). Denna skillnad återfinns dock i första hand bland män. Frekvent utsatta män drabbas i högre grad av händelser på arbetsplatsen/skolan än de män som utsätts någon enstaka gång. Bland kvinnor är det inte någon stor skillnad mellan frekvent utsatta och dem som utsätts någon enstaka gång i hur stor del av händelserna som skett på en arbetsplats eller skola (se figur 9).

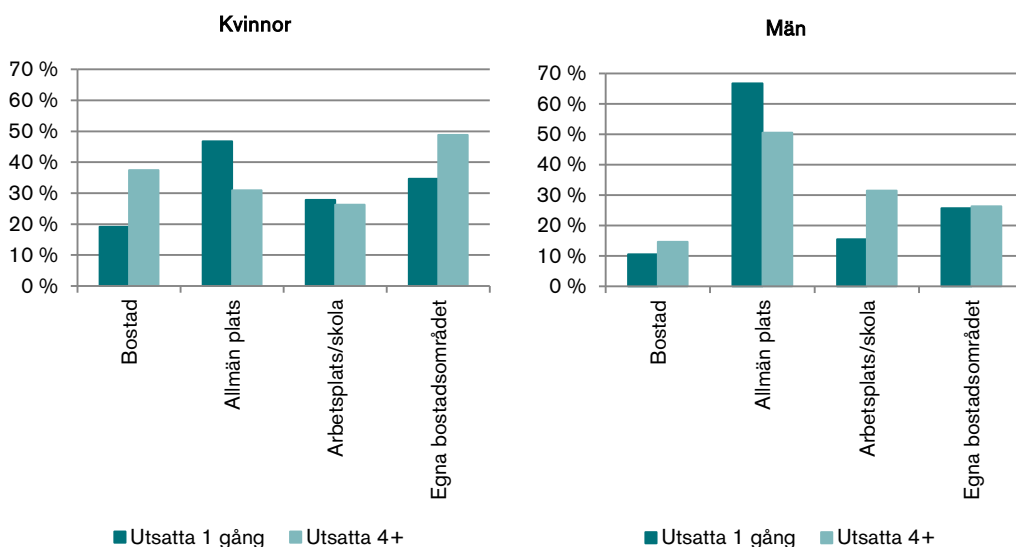
Som tidigare nämnts sker 40 procent av hot- och våldshändelserna bland frekvent utsatta i det egna bostadsområdet. Bland dem som utsatts en gång under året är motsvarande andel 30 procent. Skillnaden återfinns dock endast bland kvinnor. Händelser som drabbar frekvent utsatta män sker i lika hög grad i det egna bostadsområdet som för män som utsatts en enstaka gång under året. Bland kvinnor sker de händelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen i högre grad i det egna bostadsområdet (49 procent) än bland dem som utsätts någon enstaka gång (35 procent), se figur 9.

Den frekventa utsattheten bland kvinnor tycks alltså karaktäriseras av att i högre grad ske i det egna bostadsområdet och i en bostad, och i mindre utsträckning på allmän plats jämfört med den utsatthet som de kvinnor som utsatts en enstaka gång drabbas av.

Även bland män tycks den frekventa utsattheten i något högre grad ske i en bostad och i mindre grad på allmän plats, men också i högre grad på en arbetsplats eller skola än den utsatthet som de män som utsatts en enstaka gång drabbas av.¹⁸

¹⁸ För andelar uppdelat per brottskategori, se figurerna 14–17 i bilaga 4.

Figur 9. Andel av hot- och våldshändelserna som skett i en bostad, på allmän plats, på en arbetsplats/skola (endast misshandels-, hot- och sexualbrottsbrottshändelser) samt i det egna bostadsområdet. Uppdelat på dem som utsatts en gång och dem som utsatts 4 eller fler gånger under ett år, samt separat för kvinnor och män. Exklusive trakasserihändelser. Observera att kategorierna inte summerar till 100 procent då de avser svarsalternativ på olika frågor. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Yrkesrelaterad frekvent utsatthet

Som tillägg till uppgiften om brottshändelsen ägde rum på en arbetsplats eller skola, ställs också frågan om brottshändelsen skedde *med anledning av* respondentens yrke. Dessa händelser kallas här yrkesrelaterade brottshändelser. När det gäller frågan om man utsatts för brott med anledning av sitt yrke, finns det i NTU uppgifter om detta för misshandel, hot, personrån och trakasserier – däremot ställs inte frågor om huruvida de sexualbrott man utsatts för var yrkesrelaterade. I beräkningen av hur stor andel av den frekventa utsattheten för hot och våld som är yrkesrelaterad, ingår alltså de händelser som omfattar misshandel, hot, personrån och trakasserier. Det skattade antalet yrkesrelaterade händelser har för trakasserier beräknats på lite annorlunda sätt jämfört med övriga brottskategorier, nämligen utifrån att varje person bara kan ha varit utsatt för *ett* trakasserier under året (som i sig består av flera händelser). Detta eftersom uppföljningsfrågor om trakasserier bara ställs för *en* serie av trakasserihändelser under ett år. Det antal händelser av trakasserier som uppgetts vara yrkesrelaterade har sedan adderats till det skattade antalet händelser för övriga brottskategorier som uppgetts vara yrkesrelaterade.

30 procent av alla hot- och våldshändelser (exklusive sexualbrottsbrottshändelser) som drabbar den frekvent utsatta gruppen är yrkesrelaterade. Andelen yrkesrelaterade brottshändelser inom den frekvent utsatta gruppen är dock större för män än för kvinnor. 34 procent av alla skattade händelser med misshandel, hot, personrån och trakasserier som drabbat de frekvent utsatta männen är yrkesrelaterade. Motsvarande andel bland kvinnor är 27 procent.¹⁹

Andelen händelser som är yrkesrelaterade är högre bland frekvent utsatta än bland dem som utsatts för hot- och våldshändelser en enstaka gång under året (se tabell 10). Särskilt stor är denna skillnad bland män – 18 procent av de händelser som drabbar dem som utsätts någon enstaka gång är yrkesrelaterade, medan 34 procent av de händelser som drabbar de frekvent utsatta männen är yrkesrelaterade.²⁰

¹⁹ För andelar uppdelat på respektive brottskategori, se figur 18 i bilaga 5.

²⁰ För andelar uppdelat på respektive brottskategori, se figur 19 i bilaga 5.

Tabell 10. Andel hot- och våldshändelser som är yrkesrelaterade bland dem som utsatts för hot och våld 1 gång under året och bland dem som utsatts 4 eller fler gånger. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

	Utsatta 1 gång	Utsatta 4+
Kvinnor	21 %	27 %
Män	18 %	34 %
Samtliga	19 %	30 %

Bland män är alltså en större andel av den frekventa utsattheten för hot och våld relaterad till yrkeslivet, både sett i relation till frekvent utsatta kvinnor och till de män som utsätts för hot och våld vid ett enstaka tillfälle. Som Estrada och Nilsson påpekat (Estrada & Nilsson 2001, s. 235; Nilsson & Estrada 2005, s. 11), är det svårt att se det yrkesrelaterade våldet som ett tecken på social utsatthet, och de har också visat att när det yrkesrelaterade våldet exkluderas ökar den fattiga gruppens andel av de hot- och våldshändelser som sker.

Närstående, bekant eller okänd gärningsperson

I NTU ställs också frågor om relationen till gärningspersonen för brottshändelsen, bland annat om gärningspersonen var närstående, bekant eller helt okänd, och om man utsatts för brott av en partner eller före detta partner. Dessa frågor ställs för samtliga fem brottskategorier som undersöks här. Andelen händelser där gärningspersonen är närstående, bekant eller okänd respektive en partner eller före detta partner, kan alltså beräknas för alla hot- och våldshändelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen. Precis som tidigare har det skattade antalet händelser för trakasserier dock beräknats på lite annorlunda sätt jämfört med övriga brottskategorier, nämligen utifrån att varje person bara kan ha varit utsatt för *ett* trakasserier under året (som i sig består av flera händelser). Detta eftersom uppföljningsfrågor om trakasserier bara ställs för *en serie* av trakasserihändelser under ett år. Det antal händelser av trakasserier som uppgetts vara till exempel partnerrelaterade har sedan adderats till det skattade antalet händelser för övriga brottskategorier som uppgetts vara partnerrelaterade etc.

Med närstående personer avses i NTU till exempel en partner eller före detta partner, föräldrar, andra familjemedlemmar, nära vänner eller släktingar. Med bekanta menas exempelvis arbetskamrater, skolkamrater, patienter, lärare eller andra bekanta till namn eller utseende.

Sett till samtliga frekvent utsatta är det över hälften av alla hot- och våldshändelser som drabbar den grupp där gärningspersonen är närstående eller bekant till den utsatta (se tabell 11). Bland kvinnor är andelen högre än bland män – i 67 procent av brottshändelserna mot frekvent utsatta kvinnor är gärningspersonen närstående eller bekant, medan motsvarande andel bland män är 39 procent. De frekvent utsatta männen utsätts alltså i väsentligt högre grad för hot- och våldshändelser av helt obekanta personer än kvinnor, medan kvinnor i väsentligt högre grad utsätts för hot och våld av personer de känner. Skillnaden mellan män och kvinnor återfinns inom alla de brottskategorier som här ingår i definitionen av hot- och våldshändelser, men är mindre när det gäller sexualbrotts- och trakasserihändelser (se figur 20 i bilaga 6).

Tabell 11. Andel hot- och våldshändelser bland frekvent utsatta där gärningspersonen är närstående, bekant eller helt okänd. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

	Kvinnor	Män	Samtliga
Närstående	30 %	7 %	21 %
Bekant	37 %	32 %	35 %
Helt okänd	33 %	61 %	44 %

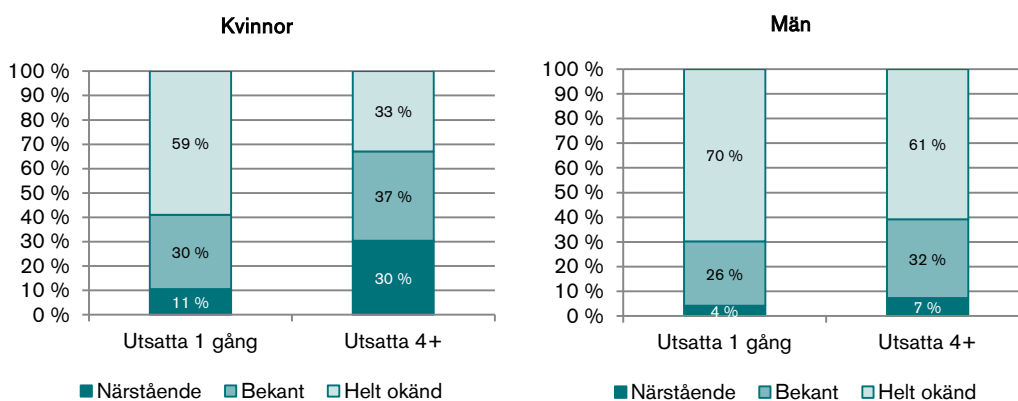
Andelen hot- och våldshändelser där gärningspersonen är bekant eller närstående till den utsatta är mindre bland dem som utsätts för en händelse under året (35 procent av händelserna) jämfört med de frekvent utsatta (56 procent av händelserna), se tabell 12.

Skillnaden är dock större bland kvinnor än bland män. Bland kvinnor som utsätts för hot eller våld en gång under året är gärningspersonen en närstående eller bekant i 41 procent av händelserna, medan motsvarande andel bland de frekvent utsatta kvinnorna som tidigare nämnts är 67 procent. Bland män som utsätts en gång är gärningspersonen bekant eller närstående i 30 procent av de brotts handlinger som drabbar denna grupp, medan andelen bland frekvent utsatta män som tidigare nämnts är 39 procent (se figur 10).²¹

Tabell 12. Andel hot- och våldshändelser där gärningspersonen är närstående, bekant eller helt okänd, bland dem som utsatts för hot och våld en gång under året och bland de frekvent utsatta. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

	Utsatta 1 gång	Utsatta 4+
Närstående	7 %	21 %
Bekant	28 %	35 %
Helt okänd	64 %	44 %

Figur 10. Andel hot- och våldshändelser där gärningspersonen är närstående, bekant eller helt okänd, bland dem som utsatts för hot och våld en gång under året och bland de frekvent utsatta. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Hot och våld från en partner eller före detta partner

Särskilt bland kvinnor är gärningspersonen antingen en närstående eller bekant till den utsatta i en stor del av alla hot- och våldshändelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen. Utifrån NTU går det också att i viss mån kartlägga hur stor del av alla händelser där gärningspersonen specifikt är en partner eller före detta partner till den utsatta. Viktigt är att påpeka att förekomsten av hot och våld från närstående personer generellt underskattas i NTU, och särskilt hot och våld i parrelationer. Det är svårt att få urvals personer som har utsatts för hot och våld av en partner att delta i frågeundersökningar av detta slag, särskilt personer som lever i en destruktiv relation vid tiden för undersökningen. Det kan bland annat bero på rädsla för represalier om de skulle bli upptäckta, eller att personen över huvud taget inte svarar i telefon om hen inte vet vem som ringer. Det kan också handla om att personen till följd av en normaliseringsprocess inte definierar sina erfarenheter som utsatthet för våld eller som kränkande, och känslor av skuld och skam som gör att man inte vill eller kan berätta om sina upplevelser, då det är ett mycket känsligt frågeområde. Det är också svårt för respondenter att uppskatta hur många gånger de utsatts för olika typer av händelser och att bedöma vad som ska räknas med. Särskilt svårt blir det om personen utsätts många gånger, kanske dagligen under kortare eller längre perioder (se gärna Brå 2014b Bilaga 3). Man kan alltså konstatera dels att dessa respondenter är underrepresenterade i NTU, dels att om man ser till antalet

²¹ För andelar för respektive brottskategori, se figur 21 i bilaga 6.

brottshändelser som har en koppling till en partner eller före detta partner, är dessa i ännu högre grad underskattade i undersökningen. Det beror både på att de som utsätts för våld i nära relationer ofta utsätts för många brott, och bortfallet av sådana respondenter leder i sig till att antalet sådana händelser underskattas, och på att antalet händelser sannolikt underrapporteras av dem som ändå deltar i undersökningen samt att antalet händelser kapas vid 52 händelser på ett år per brottskategori (se vidare bilaga 1). De andelar som presenteras nedan måste alltså ses mot bakgrund av dessa begränsningar.

I den utsträckning som NTU kan mäta hot och våld från en partner eller före detta partner, kan konstateras att i omkring en femtedel av alla hot- och våldshändelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen är gärningspersonen en partner eller före detta partner. De frekvent utsatta kvinnorna är dock i väsentligt högre grad än män utsatta för hot- och våldshändelser från en partner eller före detta partner. I närmare 30 procent av alla hot- och våldshändelser som drabbar de frekvent utsatta kvinnorna är gärningspersonen en partner eller före detta partner. Motsvarande andel bland män är mindre än 5 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor återfinns inom alla de brottskategorier som här ingår i definitionen av hot- och våldshändelser, men är något mindre när det gäller sexualbrotts- och trakasserihändelser (se figur 22 i bilaga 6).

Andelen partnerrelaterade hot- och våldshändelser är väsentligt mindre bland de personer som utsatts för en händelse under året (5 procent av alla händelser) i jämförelse med den frekvent utsatta gruppen (18 procent). Denna skillnad gäller dock i princip bara kvinnor. Andelen brottshändelser med en partner eller före detta partner som gärningsperson, är bland de frekvent utsatta kvinnorna 27 procent. Bland kvinnor som utsatts en gång är andelen partnerrelaterade händelser 8 procent. Bland män är det mycket liten skillnad mellan dem som utsatts någon enstaka gång och dem som är frekvent utsatta för hot och våld, i hur stor andel av händelserna där en partner eller före detta partner är gärningsperson – 3 respektive 4 procent av händelserna.²²

Tabell 13. Andel hot- och våldshändelser där gärningspersonen är en partner eller före detta partner, bland dem som utsatts för hot och våld en gång under året och bland de frekvent utsatta. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

	Utsatta 1 gång	Utsatta 4+
Kvinnor	8 %	27 %
Män	3 %	4 %
Samtliga	5 %	18 %

Anmälningbenägenhet

I NTU ställs frågan om den utsatta personen anmält brottshändelsen till polisen. Denna fråga ställs för samtliga av de brottskategorier som här ingår i definitionen av hot och våld.

25 procent av alla hot- och våldshändelser som drabbar de frekvent utsatta uppges vara polisanmälda. Anmälningbenägenheten tycks dock vara något större bland män än bland kvinnor. Frekvent utsatta män uppger att 27 procent av hot- och våldshändelserna som de utsatts för har anmälts till polisen (för trakasserier innebär det att en eller fler av de händelser som ingår i trakasseriet är anmält). Frekvent utsatta kvinnor uppger i sin tur att 24 procent av händelserna polisanmälts.²³

Andelen händelser som polisanmäls skiljer sig inte nämnvärt mellan dem som utsätts för hot och våld en enstaka gång under året och dem som utsätts 4 gånger eller fler. Det gäller såväl bland män som bland kvinnor, se tabell 14.

²² För andelar för respektive brottskategori, se figur 23 i bilaga 6.

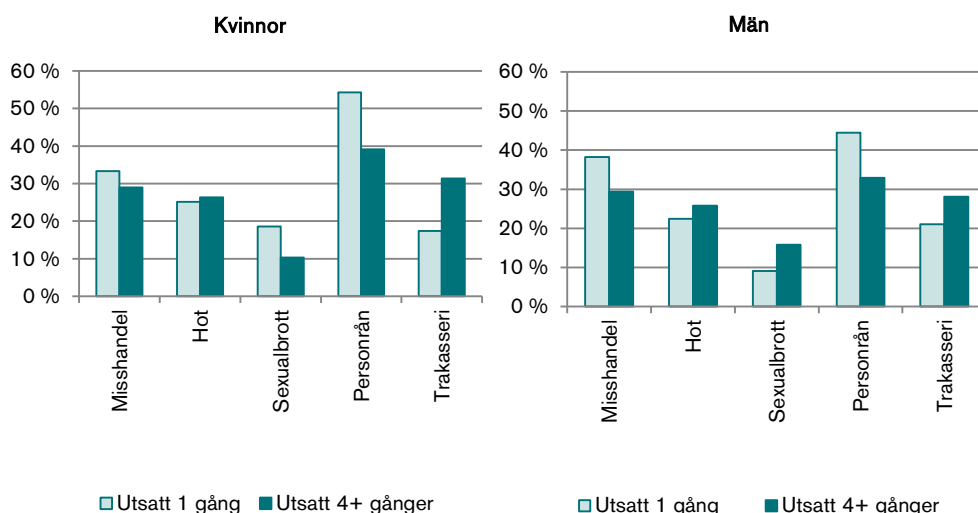
²³ För andelar för respektive brottskategori, se figur 24 i bilaga 7.

Tabell 14. Andel hot- och våldshändelser som enligt uppgifterna i NTU har polisanmälts, bland dem som utsatts för hot och våld en gång under året och bland dem som utsatts 4 eller fler gånger. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

	Utsatta 1 gång	Utsatta 4+
Kvinnor	23 %	24 %
Män	28 %	27 %
Samtliga	26 %	25 %

Om man ser till de enskilda brottskategorierna framkommer dock lite olika mönster som är intressanta att notera när det gäller anmälningsbenägenheten. Misshandels- och personrånshändelser anmäls i lägre grad om de är en del av frekvent utsatthet än om de utgör enstaka händelser, både bland män och kvinnor. Trakasserier anmäls i stället i högre grad om de är en del av frekvent utsatthet än om de utgör enstaka händelser (även om det i praktiken betyder att det handlar om flera mindre allvarliga händelser som tillsammans utgör ett trakasserier). Vid sexualbrottshändelser ser det olika ut för män och kvinnor. Bland kvinnor anmäls sexualbrottshändelser som är del i en frekvent utsatthet i lägre grad än enstaka händelser, medan det bland män är det omvända – de som är frekvent utsatta för hot och våld tycks i högre grad anmäla de sexualbrottshändelser som de utsatts för, än de som utsatts för enstaka händelser (se figur 11).

Figur 11. Andel händelser som polisanmälts inom respektive brottskategori, bland dem som utsatts för hot- eller våldshändelse en gång samt fyra eller fler gånger, per brottskategori. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU. Observera att trakasserier avser om man anmält en eller flera av de händelser som ingår i trakasseriet.

Sammanfattande diskussion

Denna kortanalys har utifrån data från Nationella trygghetsundersökningen belyst ett antal aspekter av den upprepade utsattheten för hot- och våldshändelser under perioden 2005–2015.

Kortanalysen visar bland annat att under perioden 2005–2015 utsattes i genomsnitt 1,3 procent av befolkningen varje år för 55 procent av alla brottshändelser med hot och våld. 13 procent av dem som faktiskt utsatts för hot och våld, utsattes för 4 eller fler hot- och våldshändelser under ett år.

Analysen visar vidare att den frekventa utsattheten är större bland kvinnor, oavsett vilken delgrupp (av dem som studerats här) man tittar på i befolkningen. Koncentrationen av brottshändelser till den frekvent utsatta gruppen är också större bland kvinnor än bland män. Brottssammansättningen är också olika mellan kvinnor och män om man ser till de händelser som drabbar den frekvent utsatta gruppen – frekvent utsatta kvinnor utsätts i högre grad för sexualbrott och hot, medan misshandel är väsentligt vanligare bland de frekvent utsatta männen. Resultaten visar också att det är vanligt att de frekvent utsatta drabbas av olika typer av hot- och våldshändelser, och att det finns en stor överlappning mellan olika brottskategorier inom den frekvent utsatta gruppen. Omkring en fjärdedel utsattes endast för en brottskategori om man ser till alla de händelser de utsattes för under ett år (4 eller fler händelser). Det är också vanligare att personer som utsätts för 4 eller fler brottshändelser med hot och våld mot person, också bor i ett hushåll som utsätts för många egendomsbrott alternativt själv utsätts för bedrägeri under samma år, än när det gäller personer som inte utsätts för hot eller våld eller utsätts någon enstaka gång under ett år.

Vissa grupper i befolkningen har en högre andel frekvent utsatta än andra. Den logistiska regressionsanalysen visade att statistiskt signifikanta överrisker för att vara utsatt för hot eller våld, oberoende av de andra bakgrundsvariablernas inverkan, finns för kvinnor i åldrarna 16–44 år, för ensamstående kvinnor – särskilt gruppen ensamstående kvinnor med barn, för kvinnor som bor i flerfamiljshus, samt för arbetslösa kvinnor. Bland män handlar det om yngre personer i åldern 16–24 år, ensamstående män utan barn, boende i flerfamiljshus och män med förgymnasial utbildningsnivå. Sannolikt speglar detta skillnader i den upprepade utsatthet som kvinnor och män drabbas av, där kvinnors frekventa utsatthet till stor del speglar relationsvåld och där den frekvent utsatta gruppen ringar in en grupp kvinnor som befinner sig i en socialt och ekonomiskt utsatt situation, medan mäns frekventa utsatthet för hot och våld speglar en utsatthet i andra typer av situationer utanför hemmet och av andra typer av gärningspersoner, till exempel inom yrkeslivet.

Om man jämför de personer som utsatts för hot och våld 4 gånger eller fler med dem som inte utsatts för sådana händelser, blir det tydligt att en större andel lever med vissa ”risklevnadsomständigheter” bland dem som är frekvent utsatta i jämförelse med dem som inte

utsätts – men också i jämförelse med dem som utsätts någon enstaka gång. Utsatta för brott tillhör alltså generellt i högre grad dessa grupper än de som inte utsätts för brott, men frekvent utsatta tillhör dem i än högre grad.

Analysen bekräftar resultat för tidigare perioder

Resultaten i denna kortanalys bekräftar till stor del de tidigare svenska studierna om upprepad utsatthet för hot och våld, även om brottskategorierna som valts inte är desamma, och datamaterialet till viss del är ett annat. Att en mycket liten del av befolkningen utsätts för en stor andel av alla hot- och våldshändelser som sker gäller alltså såväl 2015 som tidigare. Bland kvinnor kan man också se att andelen i den kvinnliga befolkningen som utsätts för 4 eller fler hot- och våldshändelser ökat de senaste åren. De olika brottskategorierna som här ingår i definitionen av hot och våld kan ha olika utveckling inbördes, och sannolikt bidrar vissa av dem mer till denna utveckling än andra. Man kan exempelvis se att den rapporterade utsattheten för sexualbrott i befolkningen ökat relativt kraftigt några av de senaste åren rent generellt (se Brå 2017), och eftersom en del typer av sexualbrott är av upprepad karaktär, kan man tänka sig att fler utsatta personer de senaste åren därmed kvalificerar sig till den frekvent utsatta gruppen. Att närmare belysa hur olika enskilda brottskategorier bidrar till utvecklingen av den upprepade utsattheten är något som vore intressant att studera i vidare analyser av NTU-data.

Sett över en längre tidsperiod tycks den här utvecklingen vara en del i en längre trend. Carlstedt (2001) pekar på att andelen frekvent utsatta för våld (dock inte inkl. hot, sexualbrott, personrån eller trakasserier), har ökat sett över perioden 1978–1993 och att en allt större andel av alla brott under den perioden drabbat den grupp som uppger att de utsatts 4 gånger eller fler (Carlstedt 2001, s. 53). Över tid har tidigare forskning alltså visat att utsattheten för brott tycks koncentreras alltmer till en liten frekvent utsatt grupp, vilket alltså tycks vara fallet under det senaste decenniet, åtminstone bland kvinnor.

Nilsson & Estrada (t.ex. 2005) konstaterar att man för befolkningen i stort inte kan visa på någon ökning i utsattheten för hot och våld under perioden 1980–2000, men om man delar upp befolkningen i rika och fattiga kan man se att den mest resurssvaga gruppen i allt högre grad utsätts för hot och våld, och att den gruppen också drabbas av en allt större del av de rapporterade brottsbrottshändelserna (Nilsson & Estrada 2005, s. 9–11). Någon analys av om denna förskjutning av utsattheten för brott fortsatt görs dock inte i denna kortanalys (mer än att ha visat på att andelen frekvent utsatta ökat de senaste åren i vissa mer resurssvaga grupper bland kvinnor, som ensamstående med barn och arbetslösa). Mer forskning kring olika gruppers utsatthet över tid är önskvärt för att mer ingående kunna belysa om den tidigare polariseringen av brottsutsattheten i befolkningen fortsatt eller ändrat karaktär – kanske särskilt med fokus på eventuella skillnader mellan kvinnor och män i denna utveckling.

Att rikta brottsförebyggande åtgärder

Inledningsvis i kortanalysen nämndes att ökad kunskap om upprepad utsatthet för brott kan användas som utgångspunkt för att bättre kunna rikta brottsförebyggande åtgärder dit där effekten är som störst. Som kortanalysen visat drabbar över 60 procent av alla hot- och våldshändelser en person som redan utsatts för brott 1 gång under året. Bland dem som utsatts minst 4 gånger för hot och våld under ett år, är det tre fjärdedelar som utsatts för ytterligare brott under året (fem eller fler hot- och våldshändelser). Om insatser kan riktas så att man förhindrar att människor drabbas av brott igen efter att de utsatts en gång (eller flera), skulle alltså en stor del av alla brott kunna förebyggas. Kan man då utifrån resultaten i kortanalysen ringa in några situationer och platser där upprepad utsatthet är vanlig?

I kortanalysen har inte olika områden studerats närmare vad gäller upprepad utsatthet. Att närmare kartlägga utvecklingen och se över vilka brottsförebyggande insatser som kan vara relevanta för att förebygga upprepad utsatthet i områden med hög utsatthet är dock angeläget.

Om man ser till mer specifika platser där upprepad utsatthet för hot och våld är vanligt, har kortanlaysen visat att det skiljer sig både mellan olika typer av brottsändelser och mellan kvinnor och män. Generellt kan, precis som tidigare forskning redan kunnat visa, konstateras att kvinnors frekventa utsatthet i högre grad sker i hemmet och i det egna bostadsområdet, medan det är vanligare att de frekvent utsatta männen varit utsatta för hot och våld på allmän plats. Vid sexualbrott och personrån är det dock också bland kvinnor vanligare att händelserna sker på allmän plats än i en bostad. Frekvent utsatta kvinnor utsätts också som nämnts i högre grad för sexualbrott och hot än män, vars frekventa utsatthet i stället i högre grad innefattar misshandels- och personrånshändelser. Bland frekvent utsatta kvinnor är så kallat partnervåld också en stor del av de hot- och våldshändelser som sker (27 procent bland kvinnor och 4 procent bland män. Detta är dock med stor sannolikhet en underskattning av andelen händelser som är partnerrelaterade, se avsnittet "Hot och våld från en partner eller före detta partner" och bilaga 1). Att på olika sätt motverka våld i nära relationer och arbeta för jämställdhet blir därmed viktigt för att motverka den delen av den upprepade utsattheten för hot- och våldshändelser.

En relativt stor del av alla hot- och våldshändelser (exkl. sexualbrottsändelser som inte kunnat studeras) som drabbar den frekvent utsatta gruppen sker i samband med den utsattes yrkesutövning (34 procent bland män och 27 procent bland kvinnor). En stor del av den frekventa utsattheten handlar alltså om våld i arbetslivet, och att förebygga sådan utsatthet involverar även andra aktörer än exempelvis polis och rättsväsende. Det handlar exempelvis om vikten av att skapa en bra arbetsmiljö, frågor om vad får man "tåla" i olika yrken där man arbetar med klienter och patienter med olika typer av problematik, liksom frågor om arbetsgivares roll och ansvar.

Det tycks också finnas en mindre grupp personer som utsätts både för många hot- och våldsbrott mot den egna personen och som också utsätts för många egendomsbrott mot det hushåll där de ingår. Detta är alltså en grupp personer som i mycket hög grad utsätts för brott, och som bättre torde kunna identifieras för att rikta brottsförebyggande åtgärder mot den.

Grupper med olika typer av sociala och ekonomiska resursbrister är generellt mer utsatta för brott än befolkningen i övrigt. Som både resultaten här och i tidigare forskning visat, tillhör de frekvent utsatta för hot och våld i än högre grad dessa grupper. Upprepad utsatthet bör, som andra tidigare påpekat, därmed ses som en del av en större utsatthet, och att den utsattheten hänger samman med andra välfärdbrister och inte kan ses som ett isolerat fenomen eller problem.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2001). *Upprepad utsatthet för brott*. Rapport 2001:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2007). *Brottsoffer: Perspektiv på det brottsförebyggande arbetet*. Idéskrift nr 15. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). *Orsaker till brott bland unga och metoder att motverka kriminell utveckling. En kunskapsinventering*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2014). *Högaktiva lagöverträdare: Antal och geografisk fördelning*. Kortanalys 6/2014. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2014b). *Brott i nära relationer: En nationell kartläggning*. Rapport 2014:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016). *Insatser mot brott och otrygghet i socialt utsatta områden: En kunskapsöversikt*. Rapport 2016:20. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2017). *Nationella trygghetsundersökningen 2016. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Rapport 2017:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2017b). *Nationella trygghetsundersökningen 2016: Teknisk rapport*. Rapport 2017:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Carlstedt, Malena (2001). *Upprepad viktimisering: En studie av utsatthet för brott i Sverige*. Stockholms universitet: Kriminologiska institutionen.

Carlstedt, Malena (2004). "Upprepad utsatthet". I: Lindgren, Magnus, Pettersson, Karl-Åke & Hägglund, Bo (red.) *Utsatta och Sårbara Brottsoffer*. Stockholm: Jure Förlag.

Clay-Warner, Jody, Bunch, Jackson M. & McMahon-Howard, Jennifer (2016). "Differential Vulnerability: Disentangling the Effects of State Dependence and Population Heterogeneity on repeat Victimization". *Criminal Justice and Behavior*, vol. 43(10), s. 1406–1429.

Estrada, Felipe & Nilsson, Anders (2001). "Brottsligheten som välfärdsproblem – Utsatthet

och oro för brott 1988–1999”. I: SOU 2001:54 *Ofärd i välfärden*.

Estrada, Felipe & Nilsson, Anders (2004). "Exposure to Threatening and Violent Behaviour Among Single Mothers: The Significance of Lifestyle, Neighbourhood and Welfare Situation". *British Journal of Criminology*, 44(2), s. 168–187.

Estrada, Felipe & Nilsson, Anders (2006). *Segregation och utsatthet för egendomsbrott: Betydelsen av bostadsområdets resurser och individuella riskfaktorer*. Arbetsrapport 2006:5. Stockholm: Institutet för framtidsstudier.

Estrada, Felipe & Nilsson, Anders (2007). "Den ojämlika utsattheten. Ett bidrag till forskningen om brottslighet och levnadsnivå". I: von Hofer, Hanns & Nilsson, Anders (red.) (2007). *Brott i välfärden: Om brottslighet, utsatthet och kriminalpolitik*. Festskrift till Henrik Tham. Stockholms universitet: Kriminologiska institutionen.

Estrada, Felipe & Nilsson, Anders (2011). "Fattigdom, segregation och brott". I: Alm, Susanne, Bäckman, Olof, Gavanoas, Anna & Nilsson, Anders (red.) *Utanförskap*. Dialogos Förlag och Institutet för framtidsstudier.

Farrell, Graham & Bouloukos, Adam (2001). "International overview: A cross-national comparison of rates of repeat victimization". I: Farrell, Graham & Pease, Ken (red.) *Repeat Victimization*. Crime Prevention Studies vol. 12. New York: Criminal Justice Press.

Farrell, Graham, Phillips, Coretta & Pease, Ken (1995). "Like Taking Candy: Why does repeat Victimization Occur?" *British Journal of Criminology*, vol. 35(3), s. 384–399.

Grove, Louise E., Farrell, Graham, Farrington, David P. & Johnson, Shane D. (2012). *Preventing Repeat Victimization: A Systematic Review*. Report prepared for The Swedish National Council for Crime Prevention. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Hindelang, Michael J., Gottfredson, Michael R. & Garofalo, James (1978). *Victims of Personal Crime: An Empirical Foundation For a Theory of Personal Victimization*. Cambridge: Ballinger Publishing Co.

Hope, Tim, Bryan, Jane, Trickett, Alan & Osborn, Denise R. (2001). "The Phenomena of Multiple Victimization: The Relationship between Personal and Property Crime Risk". *The British Journal of Criminology*, vol. 41(4), s. 595–617.

Lindgren, Magnus, Pettersson, Karl-Åke & Hägglund, Bo (2004). "Inledning". I: Lindgren, Magnus, Pettersson, Karl-Åke & Hägglund, Bo (red.) *Utsatta och Sårbara Brottsoffer*. Stockholm: Jure Förlag.

Litzén, Staffan (2004). "De glömda brottsoffren – utsatthet för brott bland marginaliserade grupper". I: Lindgren, Magnus, Pettersson, Karl-Åke & Hägglund, Bo (red.) *Utsatta och Sårbara Brottsoffer*. Stockholm: Jure Förlag.

Nilsson, Anders (2002). *Fånge i marginalen: Uppväxtvillkor, levnadsförhållanden och återfall i brott bland fångar*. Akademisk avhandling. Stockholms universitet: Kriminologiska institutionen.

Nilsson, Anders & Estrada, Felipe (2003). "Victimization, Inequality and Welfare During an Economic Recession: A Study of Self-Reported Victimization in Sweden 1988–99". *British Journal of Criminology*, 43(4), s. 655–672.

Nilsson, Anders & Estrada, Felipe (2005). *Den ojämlika utsattheten. Utsatthet för brott bland fattiga och rika 1984–2001*. Arbetsrapport 2005:8. Stockholm: Institutet för framtidsstudier.

Nilsson, Anders & Estrada, Felipe (2007). "Risky Neighbourhood or Individuals at Risk? The Significance of Neighbourhood Conditions for Violent Victimization in Residential Areas". *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 8:1, s. 2–21.

Outlaw, Maureen, Ruback, Barry & Britt, Chester (2002). *Repeat and Multiple Victimization: The Role of Individual and Context Factors*. Final Report for the National Institute of Justice.

Park, Seong min & Eck, John E. (2013). "Understanding the Random Effect on Victimization Distributions: A Statistical Analysis of Random Repeat Victimization". *Victims & Offenders*, vol. 8(4), s. 399–415.

Pease, Ken (1998). *Repeat Victimization: Taking Stock*. Crime Detection and Prevention Series Paper 90. London: Home Office.

Planty, Michael & Strom, Kevin J. (2007). "Understanding the Role of Repeat Victims in the Production of Annual US Victimization Rates". *Journal of Quantitative Criminology* vol. 23, s. 179–200.

SCB (2004). *Offer för våld och egendomsbrott 1978–2002*. Levnadsförhållanden rapport 104. Statistiska centralbyrån.

SCB (2011). *Offer för våld och egendomsbrott 2008–2009*. Levnadsförhållanden rapport 122. Statistiska centralbyrån.

Shaw, Clifford & McKay, Henry (1942). *Juvenile Delinquency and Urban Areas*. Chicago: The University of Chicago Press.

Torstensson Levander, Marie (2013). *Kronisk kriminalitet som livsstil*. Rapport 2013:2. Rikspolisstyrelsens utvärderingsfunktion.

Trickett, Alan, Osborn, Denise, Seymour, Julie & Pease, Ken (1992). "What is different about high crime areas?" *British Journal of Criminology* vol. 32 (1), s. 81–89.

Tseloni, Andromachi & Pease, Ken (2003). "Repeat Personal Victimization. 'Boosts' or 'Flags'?" *British Journal of Criminology* vol. 43(1), s. 196–212.

Turanovic, Jillian J. & Pratt, Travis C. (2014). "'Can't Stop, Won't Stop': Self-Control, Risky Lifestyles, and Repeat Victimization". *Journal of Quantitative Criminology* vol. 30 (1), s. 29–56.

Walby, Sylvia, Towers, Jude & Francis, Brian (2016). "Is Violent Crime Increasing or Decreasing? A New Methodology to Measure Repeat Attacks Making Visible the Significance of Gender and Domestic Relations". *British Journal of Criminology*, vol. 56, s. 1203–1234.

Wolfgang, Marvin E., Figlio, Robert M. & Sellin, Thorsten (1972). *Delinquency in a Birth Cohort*. Chicago: The University of Chicago Press.

Bilagor

Bilaga 1. Metod och material

Data från Nationella trygghetsundersökningen

Det datamaterial som används i kortanalysen är uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) åren 2006–2016. NTU är en årligt återkommande frågeundersökning som baseras på ett nationellt slumpmässigt urval av personer i åldern 16–79 år. Omkring 12 000 personer svarar varje år på undersökningen. NTU representerar den vuxna befolkningen i stort, däremot inte de mest marginaliserade grupperna i befolkningen som exempelvis hemlösa, missbrukare eller personer med omfattande kriminalitet, eftersom dessa grupper generellt sett är underrepresenterade i frågeundersökningar av detta slag.²⁴ I analyserna av materialet från NTU används ett viktningförfarande som tar hänsyn till att vissa grupper är över- respektive underrepresenterade i urvalet och används för att resultaten ska bli så representativa som möjligt för befolkningen i åldern 16–79 år (se Brå 2017b, s. 17–18).²⁵

Eftersom NTU redovisar självdeklarerad utsatthet för brott, påverkas resultaten till exempel av människors vilja och möjlighet att lämna riktiga svar på de frågor som ställs. De kanske inte minns exakt när och hur en händelse ägt rum, vilket kan leda både till under- eller överrapportering och till att svaren inte helt överensstämmer med det verkliga skeendet. Vissa händelser kan också vara svåra att berätta om i en intervju eller enkät. Det händer att människor väljer att uppge socialt önskvärda svar, exempelvis att de polisanmält brottet trots att de inte gjort det. De kan också ha tolkat händelser som brott trots att de inte är det enligt lagstiftningen och uppge dessa som brotts handlingar i NTU, eller tvärtom bortse från att rapportera handlingar som de inte uppfattar som brott trots att de definieras så i lagstiftningen. Dessa och andra mätfel påverkar i vilken mån resultaten från NTU speglar verkligheten och diskuteras närmare i Brå (2017 och 2017b).

Inledningsvis ställs i NTU ett antal screeningfrågor, som tar reda på om den som tillfrågas varit utsatt för olika typer av brott under föregående kalenderår. De personer som då uppger att de utsatts för någon av de brottstyper som ingår i undersökningen får därefter följdfrågor om omständigheter kring brottet. Sådana följdfrågor ställs för maximalt tre av de brotts handlingar som personerna uppgett att de utsatts för under året. Om en person blivit

²⁴ För mer information om genomförandet av NTU, datainsamling, bortfall, jämförbarhet och analys, se Brå 2017 och Brå 2017b.

²⁵ Vissa grupper, såsom äldre, yngre och små län, har dessutom översamplats, det vill säga är överrepresenterade i urvalet, för att dessa grupper inte ska bli för små för att möjliggöra analyser.

utsatt för fler än tre brott, avgörs vilka brott som ska ingå i uppföljningsfrågorna av en fastställd prioriteringslista, där ovanliga och mer allvarliga brottstyper prioriteras.

För varje brottstyp ställs frågan hur många gånger händelsen inträffade under föregående år. Utifrån dessa svar skattas sedan det totala antalet brottsändelser i befolkningen.²⁶ De beräkningar av andelar som görs i denna kortanalys, görs utifrån det skattade antalet brottsändelser totalt sett för respektive brottstyp. Vid dessa skattningar används en kalibreringsvikt, som både kompenserar för de justeringar som gjorts i urvalet vid översamlingen och justerar för bortfalls- och urvalsfel (se vidare Brå 2017b, s. 17–18).

Svarsalternativen *vet ej* och *vill ej svara* har i analysen räknats som internt bortfall, och andelar beräknas därför inom de övriga svarsalternativen på respektive fråga (vilket är fallet även i redovisningen av resultaten i NTU-rapporten (Brå 2017)).

Eftersom man i undersökningen ställer frågor om utsattheten under föregående kalenderår, redovisas i NTU 2016 utsattheten under 2015. I denna kortanalys anges konsekvent referensåret för undersökningen, det vill säga åren 2005–2015.

Den upprepade utsattheten underskattas

Den upprepade utsatthet för hot och våld som kan mätas genom NTU utgör en underskattning av den verkliga upprepade utsattheten i befolkningen. Det finns flera bidragande orsaker till detta.

Det är för det första rimligt att anta att de grupper i befolkningen som är mest utsatta för brott inte kommer med i urvalet, och att den upprepade utsatthet som mäts i NTU därmed innebär en underskattning av den faktiska upprepade utsattheten i befolkningen. Utifrån det faktum att de grupper med störst resursbrister och som surveyundersökningar faktiskt når, också har högre utsatthet för brott än övriga befolkningen, kan man tänka sig att de grupper som sådana undersökningar *inte* når, men som har ännu större ansamling av resursbrister, har en än högre utsatthet för brott, och även en högre grad av upprepade utsatthet än andra grupper. Den tidigare forskning som finns där man försökt kartlägga utsattheten i mer marginaliserade grupper, visar också på en högre grad av brottsutsatthet i dessa grupper än i befolkningen i övrigt (se Litzén 2004).

Det är också så att NTU inte tillräckligt fångar upp viss typ av brottslighet som ofta är upprepade till sin karaktär, som exempelvis hot och våld i nära relationer. Det är för det första svårt att få urvalspersoner som har utsatts för hot och våld av en partner att över huvud taget delta i frågeundersökningar av detta slag, särskilt om de lever i en destruktiv relation vid undersökningstillfället, och dessa grupper är därmed underrepresenterade bland undersökningens respondenter. För de respondenter som ändå deltar i undersökningen och som upplevt hot och våld i en nära relation kan det vara svårt att berätta om dessa upplevelser i en intervju, då det är ett mycket känsligt frågeområde. Till följd av normaliseringsprocesser kring utsattheten kan det också vara så att personen inte definierar sina erfarenheter som utsatthet för våld eller som kränkande, och känslor av skuld och skam kan göra att man inte vill eller kan berätta om sina upplevelser. Det är också svårt för respondenter att uppskatta hur många gånger de utsatts för olika typer av händelser och att bedöma vad som ska räknas med. Särskilt svårt blir det om personen utsätts många gånger, kanske dagligen under kortare eller längre perioder (se vidare Brå 2014b Bilaga 3). Man kan alltså konstatera dels att dessa respondenter är underrepresenterade i NTU, dels att om man ser till antalet brottsändelser som har en koppling till en partner eller före detta partner, är dessa i ännu högre grad underskattade i undersökningen. Detta kan även gälla för liknande typer av brott där upprepade utsatthet kan vara högre än vid andra brottskategorier.

Det faktum att NTU är konstruerad så att uppföljningsfrågor ställs om maximalt tre brott av dem man utsatts för, får också konsekvenser för hur karaktären på den upprepade utsattheten

²⁶ Höga antal räknas ner till 52 tillfällen per brottskategori, det vill säga ett per vecka. Se vidare Brå 2017b, s. 24–25.

ser ut. Om en person blivit utsatt för fler än tre brott, avgörs som tidigare nämnts vilka brott som ska ingå i uppföljningsfrågorna av en fastställd prioriteringslista, där ovanliga och mer allvarliga brottstyper prioriteras. Det innebär att vid upprepad utsatthet är det många brottshändelser vi inte har vidare information om (exempelvis kring faktorer som var brottshändelsen ägde rum, om gärningspersonen var en närstående person, om händelsen polisanmälts m.m.). Som NTU är konstruerad får man göra ett antagande om att de händelser som vi har uppgifter om från uppföljningsformulären är representativa för alla brottshändelser av samma typ. Vid utsatthet för många brott blir naturligtvis osäkerheten större kring hur väl de brott som uppföljningsfrågor ställs för, verkligen liknar de andra händelser av samma typ som personen utsatts för. Det är inte heller klart vilka effekter det har för bilden av den upprepade utsattheten vilka brott som prioriteras bort då urvalet av tre brott görs, och mindre allvarliga och vanligare brott bortprioriteras. För de flesta respondenter blir detta inte ett problem eftersom de allra flesta brottsutsatta utsatts för 1–3 brottshändelser på ett år och därmed får svara på uppföljningsfrågor om alla de brott de utsatts för under året. Problemet blir däremot större vid upprepad utsatthet där personen utsatts för 4 eller fler brott. En sådan typ av brottshändelser är hot och våld i nära relationer, som ofta är upprepade till sin karaktär. De omständigheter som uppföljningsformulären fångar kring dessa brottshändelser blir därmed inte lika säkra som vid andra typer av händelser. Det går dock inte att utifrån hur NTU är konstruerad komma runt detta problem inom ramen för en kortanalys, och vi får här nöja oss med att anta att de brott vi har uppgifter om i tillräckligt hög grad är representativa för samtliga brottshändelser av samma typ, och tolka resultaten med viss försiktighet.

En annan faktor som också gör att den upprepade utsattheten i befolkningen underskattas är att antalet rapporterade händelser räknas ner till maximalt 52 händelser på ett år för varje person per brottskategori, även om respondenten uppgett fler händelser (maximalt kan mellan 20 och 365 brottshändelser rapporteras beroende på brottskategori). Kapningen av värden till maximalt 52 händelser följer hur redovisningen av antal brottshändelser görs i redovisningen av NTU i stort. Detta görs för att skattningarna av antalet händelser ska blir mer stabila över tid, eftersom enskilda fall med mycket högra utsatthetsnivåer kan få stor effekt på årliga variationer. Eftersom olika vikter också används då antalet händelser räknas upp till skattade nivåer i befolkningen, kan enstaka respondenter med mycket höga rapporterade nivåer av utsatthet få än större inverkan på årliga variationer. Antalet brottshändelser bland de personer som är extremt utsatta, exempelvis vid våld i nära relation, underskattas därmed även av detta skäl. Andelen i befolkningen som i denna kortanalys räknas som frekvent utsatt (utsatta för 4 eller fler hot- och våldshändelser) underskattas dock inte, då kapningen påverkar antalet skattade händelser men inte antalet respondenter som räknas som frekvent utsatta. För en mer ingående beskrivning av kapningsförfarandet och hur många händelser som totalt sett räknas bort, se Brå 2017b, s. 137–138. I många internationella och nationella undersökningar används kapning av höga värden, ofta dock betydligt mer restriktivt än i NTU då ofta endast 5–6 händelser per person och brottskategori räknas med (se Brå 2017, bilaga 12). För en vidare diskussion av effekter av sådan kapning, se t.ex. Walby m.fl. (2016).

Definition av frekvent utsatthet för hot- och våldshändelser

Upprepad utsatthet kan definieras på olika sätt beroende på vad det är man vill mäta. Tre grundläggande aspekter avgör vad som fångas in, nämligen 1) vilka brott som ska ingå (utsatthet för *en* typ av brott eller flera typer), 2) hur många brottshändelser som en person ska ha drabbats av för att räknas som upprepat utsatt och 3) inom vilken tidsrymd utsattheten ska ha ägt rum. En snäv definition tar sikte på om en person utsatts många gånger för *en* typ av brott (till exempel misshandel), och en vid definition kan innefatta exempelvis utsattheten för såväl våldsbrott som egendomsbrott mot personen eller hushållet. Hur upprepad utsatthet definieras skiljer sig åt mellan olika studier. I denna kortanalys används begreppet frekvent utsatta för den grupp som utsatts för 4 eller fler hot- och våldshändelser under ett år, vilket preciseras närmare nedan.

Ett relativt brett spektrum av hot- och våldshändelser

Ambitionen i denna kortanalys är att fånga utsattheten för olika typer av hot- och våldshändelser mot enskilda personer, utifrån ett antagande om att de som drabbas av många hot- och våldshändelser sannolikt utsätts för olika typer av brott.²⁷ Fokus är därmed inte att endast fånga in den grupp personer som utsätts för en typ av liknande händelse många gånger. Här fångas både den gruppen in, tillsammans med de personer som utsätts många gånger under ett år, men för olika typer av händelser.²⁸ De brott som här valts ut för att mäta utsattheten för hot och våld är händelser som omfattar:

- Misshandel
- Hot
- Sexualbrott
- Personrån
- Trakasserier

4 eller fler hot- och våldshändelser under ett år

För att här räknas som frekvent utsatt för hot och våld ska personen ha utsatts för *4 eller fler* hot- eller våldshändelser under ett år (misshandel, hot, sexualbrott, personrån eller trakasserier). Valet av 4 eller fler händelser har gjorts mot bakgrund av att en sådan indelning används i redovisningen av NTU i stort (se Brå 2017) och även använts till exempel i redovisningar av SCB:s levnadsnivåundersökningar, ULF, (se t.ex. SCB 2004), samt att antalet respondenter ska bli tillräckligt stort för att dela in i olika mindre grupper och över tid. Var gränsen ska dras för när en person ska räknas som upprepat eller frekvent utsatt för brott är naturligtvis inte given, och en annan gränsdragning hade resulterat i andra nivåer av exempelvis hur stor del av alla brottsändelser som gruppen drabbas av.

När det gäller trakasserier skiljer sig antalsräkningen dock från övriga brott. Trakasserier är per definition i NTU flera händelser som tillsammans utgör trakasserier. Varje enskild händelse kan vara mycket lindrig och behöver inte innebära ett brott i sig, men kan sammantaget bli en mycket allvarlig serie av händelser. I denna kortanalys räknas utsatthet för trakasserier som *en* brottsändelse under året, även om det per definition är flera mindre händelser som utgör trakasseriet. Man kan enligt denna definition inte vara utsatt för flera trakasserier under ett år. Det innebär att en person som utsatts för trakasserier och två andra brottsändelser inte räknas som frekvent utsatt, medan en person som utsatts för trakasserier och tre andra brottsändelser här räknas som frekvent utsatt. Detta skulle alltså kunna betraktas som en möjlig underskattning av antalet frekvent utsatta. Trakasserier är dock sannolikt den brottskategori i NTU som i högst utsträckning inbegriper händelser som inte skulle betraktas som brott i juridisk mening. Var och en av händelserna som ingår behöver inte vara kriminaliserad eller klassificeras som ett brott juridiskt sett, däremot kan serien av händelser vara brottslig och då hamna exempelvis under brottsrubriceringar som ofredande, olaga förföljelse, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning eller hemfridsbrott.

²⁷ En stor del av den tidigare forskningen om upprepat utsatthet har en snävare definition och fokuserar ofta på utsatthet inom samma typ av händelse. Eftersom fokus till stor del varit på upprepning av utsatthet för samma brottstyp ger det också bilden att det är så den upprepade utsattheten ser ut. Det perspektivet passar också när det gäller brottsförebyggande åtgärder som kan fokusera på upprepad utsatthet som sker i nära anslutning och av samma typ. Men redan de första studierna på området (Hindelang m.fl. 1978) fann exempelvis ett starkt samband mellan individens risk att utsättas för både brott mot person och egendomsbrott (Hope m.fl. 2001, s. 597). Det finns alltså även en klustring av individer och platser mellan olika brottstyper (Outlaw m.fl. 2002, s. 5). Hope m.fl. (2001) fann att mellan en fjärdedel och en tredjedel av alla utsatta för brott mot person också hade utsatts för egendomsbrott, medan omkring en sjättedel av alla som utsatts för egendomsbrott också hade utsatts för ett brott mot person relativt nyligen (Hope m.fl. 2001, s. 609).

²⁸ Ibland benämns utsatthet som omfattar flera olika typer av brott som multipel utsatthet eller polyutsatthet.

Händelser under ett kalenderår

Eftersom NTU mäter utsattheten under ett kalenderår, avser den upprepade utsattheten här de händelser som en person utsatts för under det föregående året. Med NTU kan vi alltså bara kartlägga sådan upprepade utsatthet som ligger relativt nära i tid.

Olika uppföljningsfrågor för olika brottskategorier

I NTU ställs vissa uppföljningsfrågor på samma sätt oberoende av vilket brott som avses. Det finns dock ett antal aspekter som behandlar omständigheter kring brottet som mäts olika beroende på brottskategori. Till exempel ställs inte frågor om sexualbrott varit yrkesrelaterade, och inte frågor om brottsplats när det gäller trakasserier. Denna omständighet har gjort att det inte i alla aspekter som kortanalysen berör har gått att behålla redovisningen av det samlade antalet hot- och våldshändelser bland de frekvent utsatta. Beroende på vilken aspekt som behandlas (plats, yrkesrelaterade händelser, partnervåld), har händelserna inom de brottskategorier som har uppgiften slagits samman, och de händelser som ingår i en brottskategori där aspekten inte finns med utesluts i just den analysen. Exempelvis gällande hur stor andel av den frekventa utsattheten för hot och våld som är yrkesrelaterad, ingår de händelser med misshandel, hot, personrån samt trakasserier som drabbat den frekvent utsatta gruppen, däremot inte de händelser av sexualbrott som drabbat gruppen.

Bilaga 2. Utsatthet för brott i tidigare forskning

Risken att utsättas för brott varierar i olika grupper

Det finns en omfattande tidigare forskning kring utsatthet för brott. En huvudsaklig slutsats som kan dras är att risken att utsättas för brott varierar mellan olika platser, individer, hushåll och grupper i befolkningen. Kön och ålder har visat sig ha betydelse för graden av brottsutsatthet, liksom vilken typ av familj och civilstånd en person har, om personen har svensk eller utländsk bakgrund, vilka ekonomiska resurser och välfärdsbrister personen lever med, samt olika områdesegenskaper där brottet sker. Till exempel är yngre personer mer brottsutsatta än äldre, kvinnor och män utsätts för olika typer av brott i olika typer av sammanhang, ensamstående är mer brottsutsatta än sammanboende personer (framför allt ensamstående män utan barn och ensamstående kvinnor med barn), och personer med utländsk bakgrund är mer brottsutsatta än personer med svensk bakgrund. Personer med olika typer av ekonomiska resursbrister och marginaliserade grupper är också mer utsatta för brott än befolkningen i övrigt (Hindelang, Gottfredson & Garofalo 1978; Estrada & Nilsson 2001; Nilsson 2002; Nilsson & Estrada 2003; SCB 2004 & 2011; Nilsson & Estrada 2005; Estrada & Nilsson 2006, Brå 2017).²⁹

När det gäller utsatthet för hot och våld finns ett antal grupper som tidigare forskning identifierat som särskilt utsatta, nämligen yngre män som utsätts för våld på allmän plats, ensamstående mödrar som utsätts för våld i hemmet, samt yrkesrelaterad våldsbrottslighet där till exempel poliser, vårdpersonal och personal på olika typer av institutioner är mer brottsutsatta än befolkningen i övrigt (Estrada & Nilsson 2001; Lindgren, Pettersson & Hägglund 2004; SCB 2004, s. 9; SCB 2011, s. 14). Särskilt utsatta för våld är också en rad mer marginaliserade grupper i samhället, som hemlösa, tunga missbrukare, prostituerade, personer med omfattande kriminell belastning, fångar och häktade (Nilsson 2002; Lindgren, Pettersson & Hägglund 2004; Carlstedt 2004; Litzén 2004). Dessa gruppers utsatthet för brott uppmärksammas dock sällan, då fokus oftast ligger på dem som gärningspersoner, och deras utsatthet fångas heller inte upp i surveyundersökningar som NTU.

Även om man inte ser till dessa de mest marginaliserade grupperna, så har personer som utsätts för brott i större utsträckning än befolkningen i övrigt också andra problem som hänger samman med olika typer av ekonomiska och sociala resursbrister. Utsatthet för brott kan därför inte ses isolerat från andra former av välfärdsproblem, och ojämlikhet i levnadsförhållanden spelar en viktig roll för de skillnader i brottsutsatthet som kan ses mellan olika grupper i befolkningen och i olika områden (Estrada & Nilsson 2001; Nilsson 2002, s. 108; Estrada & Nilsson 2006; Estrada & Nilsson 2007). Ett exempel är ensamstående mödrar, vilket är den grupp kvinnor som i störst utsträckning utsätts för våld. Det finns dock stora variationer inom denna grupp, där de ensamstående mödrar som har sämre hälsa, lägre utbildning, saknar sysselsättning och har andra typer av ekonomiska och sociala resursbrister utsätts för brott i högre grad än andra ensamstående mammor (Estrada & Nilsson 2004). Ensamstående mödrar *utan* välfärdsproblem liknar befolkningen i övrigt mer än de liknar ensamstående mammor med flera välfärdsproblem vad gäller utsattheten för våld. Dessa kvinnor utgör en mycket marginaliserad grupp som lever i en socialt utsatt position där utsattheten för våld är ett av många problem. Utsattheten för våld hänger alltså inte i första hand samman med de speciella omständigheter det innebär att leva som ensamstående mamma generellt, utan snarare med det begränsade handlingsutrymme som kommer med bristande ekonomiska och sociala resurser (Estrada & Nilsson 2004; Estrada & Nilsson 2007).

Att utsattheten för brott varierar mellan olika grupper brukar också kopplas till att

²⁹ I Sverige är det främst de nationella intervjuundersökningarna om utsatthet för brott (ULF-undersökningarna och NTU) som mer specifikt kartlägger upprepade utsatthet i befolkningen i stort. När det gäller upprepade utsatthet har det tidigare under 1990-talet och början av 00-talet också gjorts ett antal mindre studier kring upprepade utsatthet i olika kontexter. För en genomgång av dessa, se t.ex. Carlstedt (2001).

människor, baserat på individernas kön, ålder, familjetyp, inkomst etc, har olika livsmönster som gör att de i olika grad exponeras för situationer som innebär en risk att utsättas för brott. Olika demografiska variabler påverkar alltså vilken livsstil en individ har, vilket i sin tur påverkar i vilken utsträckning en person vistas på olika platser, vid vilka tidpunkter, vilka personer hen kommer i kontakt med etc. Detta perspektiv har dock mer relevans för vissa typer av brott än andra, till exempel unga mäns utsatthet för hot och våld. Att unga personer är mer utsatta för våldsbrott än äldre kan exempelvis delvis förklaras av att unga människor i större utsträckning deltar i nöjesliv kopplat till alkoholkonsumtion och på allmänna platser. Det har dock lägre förklaringsvärde när det gäller exempelvis de ensamma mammornas utsatthet för våld, som i högre grad tycks hänga samman med ett begränsat ekonomiskt och socialt handlingsutrymme (Estrada & Nilsson 2004; Nilsson & Estrada 2007).

Individ- och hushållsfaktorer i relation till områdesfaktorer

På områdesnivå har tidigare forskning visat att brottsutsattheten är högre i det som kan betraktas som resurssvaga områden. Områden som präglas av hög befolkningstäthet, hög in- och utflyttning, låg sysselsättningsgrad, stor andel låginkomsttagare, hög andel familjer med försörjningsstöd, stor andel med låg utbildning, lågt valdeltagande, hög grad av fattigdom, en hög andel invånare som är ensamstående med barn, brist på sociala nätverk och tillit mellan boende och dåligt fungerande samhällsinstitutioner – har också en högre brottsnivå än andra områden. Ju större inslag av olika typer av resursbrister i ett område, desto större är också utsattheten för brott (Shaw & McKay 1942; Estrada & Nilsson 2006; Nilsson & Estrada 2007).

Brittisk och amerikansk forskning har pekat på att de områden som har högst utsatthet för brott också har högst grad av *upprepad* utsatthet, och att utsattheten alltså är särskilt skevt fördelad i områden där det begås mycket brott. Den högre brottsnivån i utsatta områden skulle därmed i stor utsträckning bero på att det där är en högre grad av upprepad utsatthet snarare än att en större andel av invånarna utsätts för brott (Trickett m.fl. 1992; Carlstedt 2001, s. 65; Brå 2001, s. 28; Outlaw 2002, s. 6; Carlstedt 2004, s. 73). För svenska förhållanden konstaterades exempelvis i Brå (2001) att det var vanligare att polisanmälningar upprepades i områden med hög brottsnivå. Samtidigt visade resultaten att det också är många som drabbas av brott någon enstaka gång i dessa områden och att det också förklarar den högre brottsnivån (Brå 2001, s. 30).

I en svensk kontext har man kunnat se att de skillnader i utsatthetsrisk för hot och våld som man kan se mellan olika typer av områden, minskar om man tar hänsyn till skillnader i vilka grupper av människor som bor i dem. Det finns skillnader mellan olika individers ekonomiska resurser, hushållstyp, ålder, födelseland etc. som hänger samman med deras individuella risk att utsättas för brott, oavsett områdets effekter. Det finns alltså skillnader i de grupper av människor som bor i olika områden, där de med högst individuell utsatthetsrisk också bor i områden med störst resursbrister. I relation till risken att utsättas för hot och våld är det alltså i första hand individ- och hushållsfaktorer som spelar roll snarare än områdeseffekter (Nilsson & Estrada 2007).

Områdesfaktorerna tycks alltså inte spela samma roll i den svenska kontexten som i en brittisk eller amerikansk kontext, vilket kan hänga samman med att Sverige inte har lika hög grad av ojämlikhet på områdesnivå och lägre grad av boendesegregation. Det områdesrelaterade våldet är också mer ovanligt i Sverige. En stor del av det våld som människor utsätts för, sker heller inte i det egna bostadsområdet utan någon annanstans (t.ex. bland yngre män som deltar i nöjesliv eller våld i samband med yrkesutövning). Och det våld som faktiskt sker i det egna bostadsområdet sker till stor del i hemmet. Områdesfaktorer kan därmed inte förväntas ha någon stor effekt på risken för våldshändelser (Estrada & Nilsson 2007; Estrada & Nilsson 2011, s. 9–10).

Frekvent utsatta i relation till dem som utsätts enstaka gånger

Mycket av forskningen om utsatthet för brott fokuserar på att försöka identifiera vilka individer och hushåll som löper större risk att utsättas för brott än andra, och fokus ligger till stor del på vad det är som skiljer dem som utsätts för brott från dem som *inte* utsätts. En rad studier försöker bedöma det relativa inflytandet från olika individ-, hushålls- och områdesfaktorer för utsattheten för brott (se t.ex. Hope m.fl. 2001; Outlaw m.fl. 2002; Estrada & Nilsson 2006; Nilsson & Estrada 2007). Det är mer ovanligt att titta på skillnader mellan personer som utsätts en eller enstaka gånger under en viss tid och personer som utsätts flera eller många gånger under samma tidsperiod (Carlstedt 2001, s. 71).

I ett mindre antal studier har fokus dock legat på att försöka se vad som utmärker den grupp som utsätts många gånger i relation till dem som utsätts enstaka gånger för brott. Man har då inte kunnat identifiera några faktorer som definitivt skiljer dem som utsätts enstaka gånger från dem som utsätts upprepade gånger för brott, utan grupperna liknar varandra till stor del med avseende på olika bakgrundsfaktorer (Hope m.fl. 2001, s. 599; Carlstedt 2001, s. 75–76). Man har dock kunnat konstatera att de riskgrupper för våld som finns när det gäller utsatthet generellt – yngre män som deltar i nöjesliv, kvinnor som utsätts för våld i hemmet samt vissa yrkesgruppers högre utsatthet – är särskilt överrepresenterade bland de upprepat utsatta (Carlstedt 2001, s. 45 och 86; Brå 2007). Grove m.fl. (2012) har också visat att förutom att det är vissa yrkesgrupper som är mer utsatta för brott än andra, så är det också inom dessa grupper vissa individer som utsätts för brott oftare än andra.

En generellt förhöjd risknivå för utsatthet eller ökad risk p.g.a. tidigare utsatthet?

Är det då samma förklaringsmodeller som kan förklara att en person utsätts en gång för brott som att hen går vidare i ”viktimeringstrappan” och utsätts fler gånger (Carlstedt 2001, s. 71)? Två huvudsakliga perspektiv brukar lyftas fram kring vad det är som ligger bakom upprepad utsatthet för brott. Det ena fokuserar på att olika individer från början har olika risknivå för att utsättas för brott (*risk heterogenity* eller *flag*), och att det är denna sedan tidigare förhöjda risknivå som gör att de utsätts för brott igen. De upprepade händelserna är då oberoende av varandra. Detta perspektiv stämmer väl överens med livsstilsteori och rutinaktivitetsteori, där människor förväntas löpa olika risk att utsättas för brott beroende på hur deras vardagsliv ser ut (Brå 2001, s. 12).

Det andra perspektivet fokuserar på att utsattheten för det första brottet i sig antas öka sannolikheten att utsättas igen, och att det alltså finns någon form av samband mellan händelserna (*state/event dependency* eller *boost*). Olika individer löper då ungefär samma risk att utsättas för brott första gången, men risken förändras när en individ väl utsätts för brott, då risken för att utsättas på nytt ökar betydligt. Utsätts personen för ytterligare ett brott ökar risken ytterligare att utsättas igen. Riskökningen avtar dock med tiden, så att efter en viss tidsrymd är risken att utsättas för ett nytt brott ungefär densamma som från början (man skulle kunna tänka sig en omvänt förhållande, där den som utsätts vidtar åtgärder som *minskar* risken för att utsättas igen, dock visar den skeva fördelningen av utsattheten att så inte är fallet). (Carlstedt, 2001, s. 55–56; Tseloni & Pease 2003, s. 197; Grove m.fl. 2012, s. 9).³⁰

Det finns en rad internationella studier som försökt särskilja dessa två effekter för att se vilken av dem som har störst inverkan vid olika typer av brott. Huvudresultaten kan sammanfattas med att båda perspektiven tycks spela in, och att vilken aspekt som spelar störst roll varierar beroende på vilken typ av brott man studerar. Tolkningarna utesluter inte heller

³⁰ Park & Eck (2013) lyfter också fram att det vid sidan av dessa två perspektiv finns en viss slumpmässig koncentration av brottsligheten. Det beror på att när en individ har utsatts en gång, läggs hen tillbaka i populationen och har åter samma risk att utsättas igen. Därför kommer vissa individer att utsättas igen bara på grund av slumpen, oavsett om det även finns andra icke slumpmässiga faktorer som också spelar roll (Park & Eck 2013, s. 400). Denna slumpmässiga risk att utsättas igen motsäger inte existensen av icke-slumpmässiga faktorer. Det finns dock mycket lite gjort kring denna slumpmässiga koncentration (Park & Eck 2013, s. 400).

varandra och kan gälla för olika brott och situationer. Effekterna av en tidigare förhöjd risk tycks också kunna påverka beroendet mellan olika brottsändelser (Tseloni & Pease 2003, s. 197; Clay-Warner, Bunch & McMahon-Howard 2016, s. 1422–1423). Det kan också finnas skillnader i risköverföring mellan händelser som ligger nära respektive längre ifrån i tid. Det är möjligt att *event-dependency* i högre grad är giltigt i ett kortare tidsperspektiv, medan andra mer underliggande riskfaktorer spelar större roll i ett längre perspektiv. Det finns också möjlighet att risköverföringen via event-dependency övergår till en mer permanent förhöjd risk för utsatthet över tid (Hope m.fl. 2001, s. 602).

Förklaringar till varför vissa personer utsätts för brott upprepade gånger kan också utgå från gärningspersonen – varför väljer en person samma offer eller objekt igen? Även här varierar förklaringarna beroende på vilken typ av brott det handlar om, där till exempel tillgängliga och attraktiva brottsoffer/brottsobjekt kan påverka gärningspersonens val. Vid egendomsbrott kan det till exempel vara rationellt för en gärningsperson att utsätta samma objekt eller offer igen, till exempel på grund av att det innebär mindre ansträngning, lägre risk eller högre belöning. Kanske kan gärningspersonen hämta saker man inte fått med sig vid ett första brottstillfälle, man vet hur lås och larm fungerar, man räknar med att brottsoffret skaffat nytt stöldbegärligt gods efter ett tag etc. (Farrell, Phillips & Pease 1995; Pease 1998, s. 10; Brå 2001, s. 13; Carlstedt 2004, s. 70–71). Vid våld i nära relation finns i stället andra faktorer som gör att samma gärningsperson utsätter samma offer igen.

Utifrån ett livsstils- och rutinaktivitetsperspektiv, som utgår från ett antagande om att människor utsätts för brott på grund av att deras vardagliga rutiner försätter dem i samma eller liknande brottsutsatta situationer upprepade gånger (Hope m.fl. 2001, s. 600), skulle en förändrad livsstil hos den utsatte kunna påverka risken att utsättas för brott igen (Turanovic & Pratt 2014). Det kan dock vara svårt att förändra omständigheterna som rådde vid det första brottet och på det sättet förhindra att man blir utsatt för brott igen – exempelvis på grund av fattigdom, utebliven motivation att förändra något, att man inte vet om att ett brott begåtts (som vid förskingring eller bedrägeri, miljöbrott, vissa narkotikabrott etc.) eller upplevelsen av brottet som det mindre onda av två ting, t.ex. vid misshandel i hemmet där det kan upplevas som svårare eller farligare att bryta upp än att stanna kvar (Pease 1998, s. 6).

Bilaga 3. Utsatthet för olika kategorier, kvinnor och män

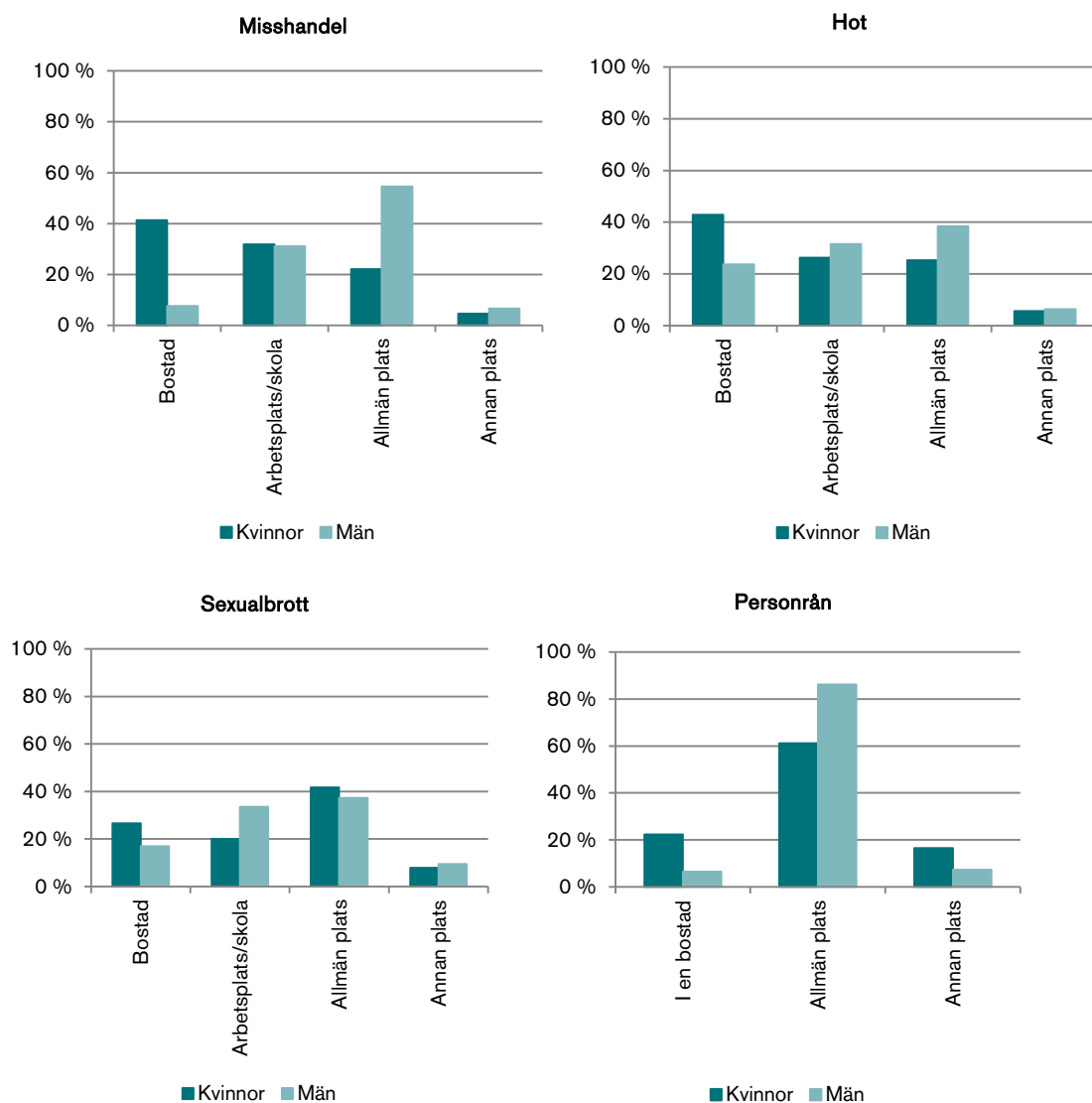
Tabell 15. Andelen bland personer i olika "utsatthetsspann" som utsatts för en respektive fler olika typer av hot- och våldsbrott under ett år (hot, misshandel, sexualbrott, personrån och trakasserier), uppdelat på kvinnor och män. Trakasserier räknas bara som ett utsatthetstillfälle. Åren 2005–2015. Källa: NTU.

Antalet brottskategorier inom utsattheten för hot och våld	Antal gånger man utsatts för hot- eller våldshändelser under ett år							
	4–5 brottshändelser		6–10 brottshändelser		11–20 brottshändelser		21+ brottshändelser	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Utsatt för en kategori	33 %	38 %	22 %	24 %	17 %	16 %	12 %	17 %
Utsatt för två olika kategorier	37 %	42 %	43 %	36 %	40 %	50 %	41 %	40 %
Utsatt för tre olika kategorier	21 %	17 %	26 %	28 %	28 %	23 %	31 %	23 %
Utsatt för fyra olika kategorier	8 %	2 %	8 %	11 %	14 %	10 %	14 %	13 %
Utsatt för fem olika kategorier	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	3 %	6 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

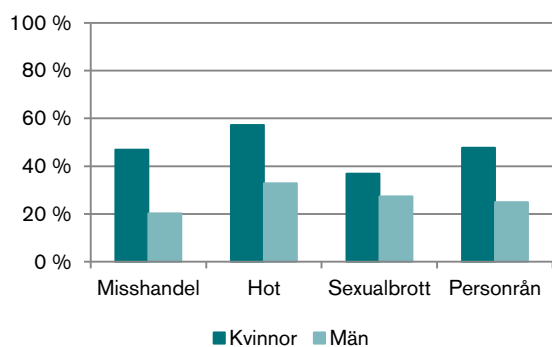
Bilaga 4. Platsen för brottet per brottskategori

Jämförelse mellan kvinnor och män

Figur 12. Andel händelser inom respektive brottskategori som skett på olika platser, uppdelat på kvinnor och män. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

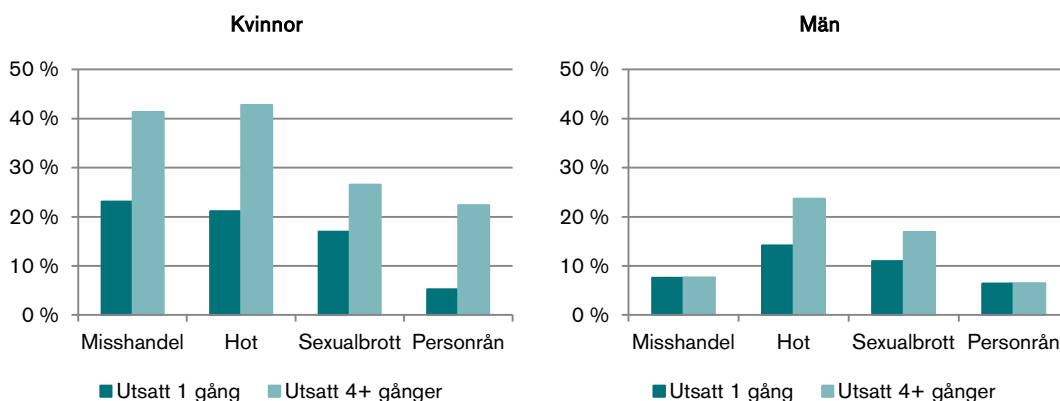

Figur 13. Andel händelser som sker i det egna bostadsområdet, per brottstyp uppdelat på kvinnor och män. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

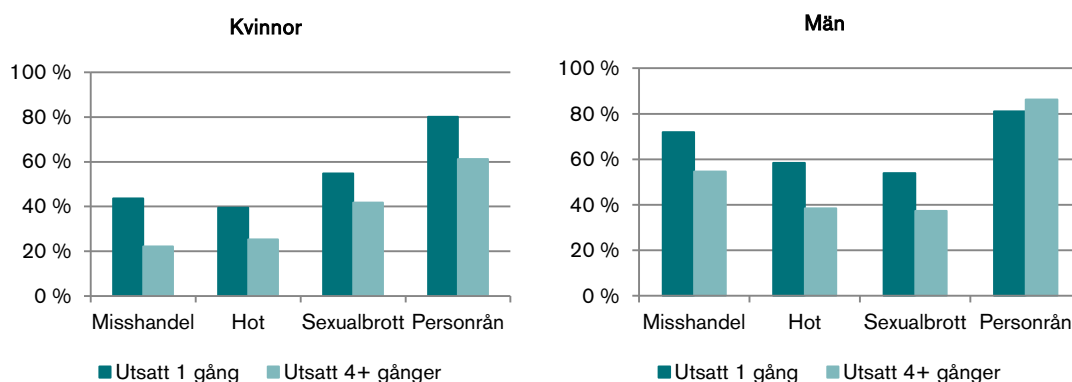

Jämförelse mellan utsatta 1 gång och utsatta 4+ gånger

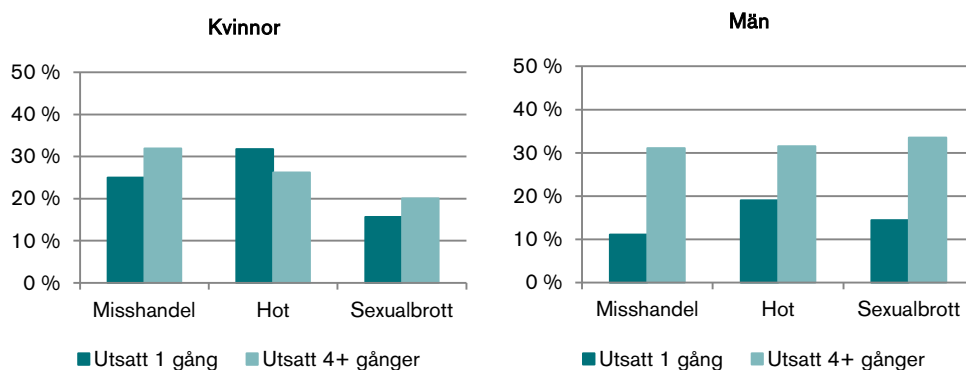
Figur 14. Andel händelser som sker i en bostad, per brottstyp uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

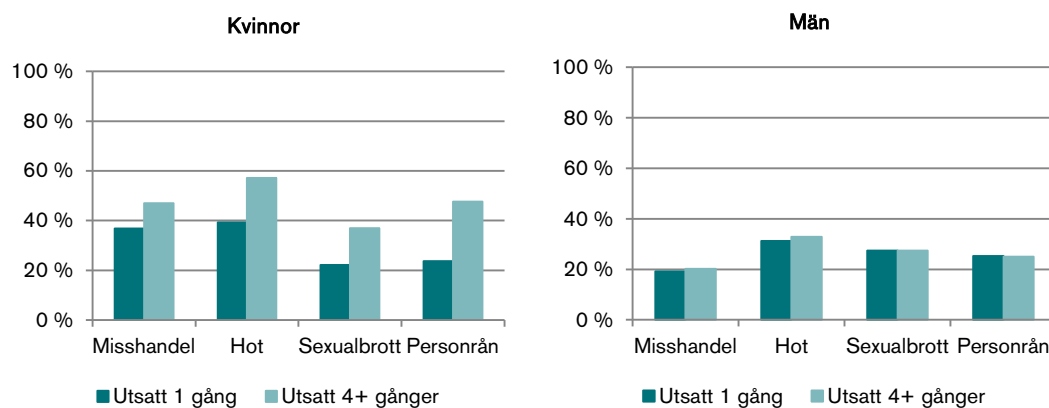
Figur 15. Andel händelser som sker på allmän plats, per brottstyp uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Figur 16. Andel händelser som sker på arbetsplats/skola, per brottstyp uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU. Exkl. personrån där arbetsplats/skola ej redovisas.

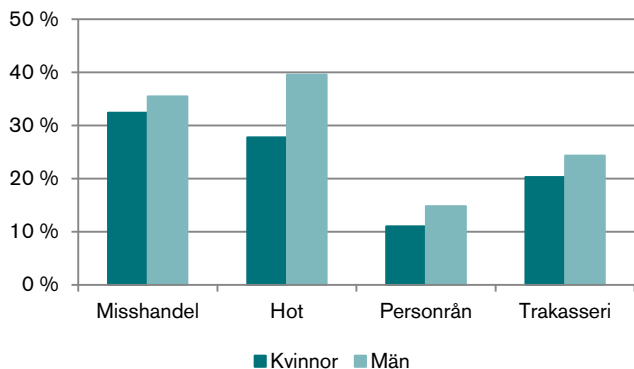
Figur 17. Andel händelser som sker i det egna bostadsområdet, per brottstyp uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Bilaga 5. Andel yrkesrelaterade händelser per brottskategori

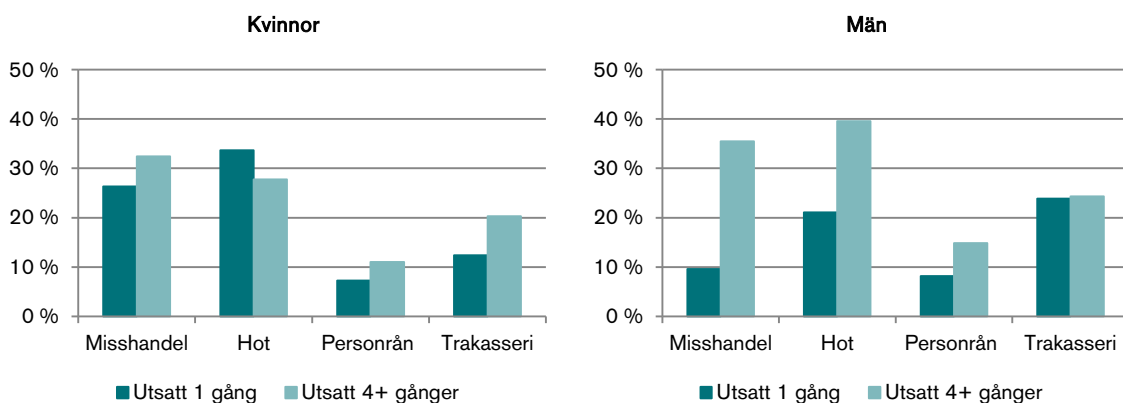
Jämförelse mellan kvinnor och män

Figur 18. Andel hot- och våldshändelser som är yrkesrelaterade, uppdelat på kvinnor och män. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- och våldsbrott. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Jämförelse mellan utsatta 1 gång och utsatta 4+ gånger

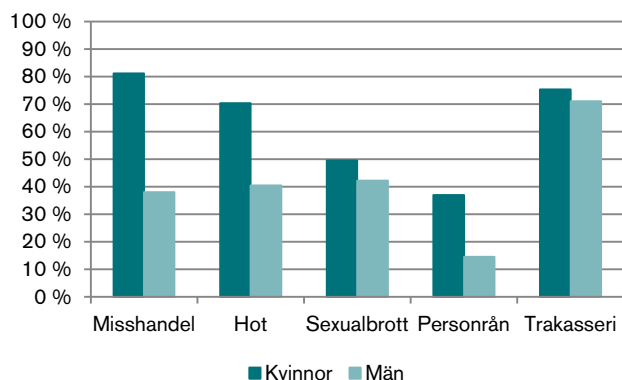
Figur 19. Andel hot- och våldshändelser som är yrkesrelaterade bland dem som utsatts för hot och våld 1 gång under året och bland dem som utsatts 4 eller fler gånger, per brottskategori. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Bilaga 6. Andel händelser där gärningspersonen är en närstående eller bekant person, per brottskategori

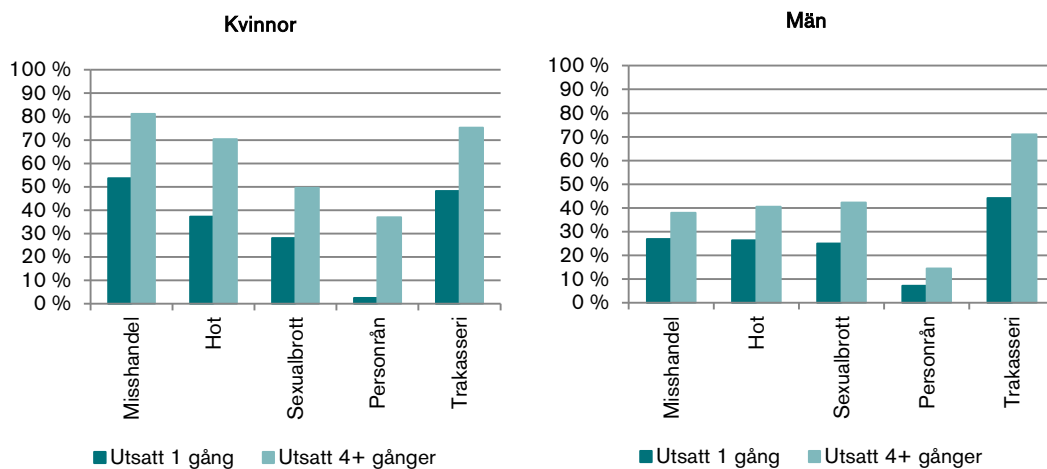
Jämförelse mellan kvinnor och män

Figur 20. Andel av alla händelser där gärningspersonen är en närstående eller bekant person, per brottskategori. Uppdelat på kvinnor och män. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Jämförelse mellan utsatta 1 gång och utsatta 4+ gånger

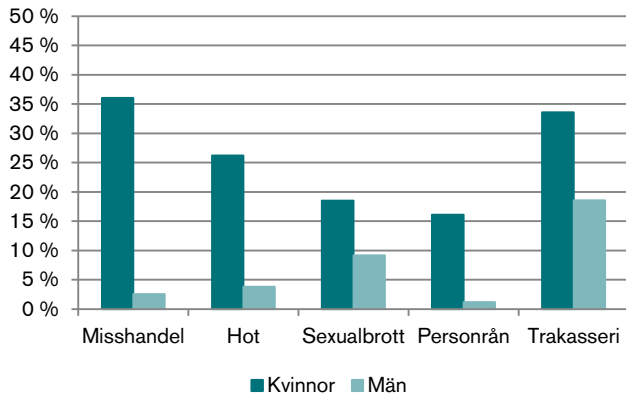
Figur 21. Andel av alla brotts handlingar där gärningspersonen är en närstående eller bekant person, bland dem som utsatts för hot och våld en gång under året och bland dem som utsatts 4 eller fler gånger, per brottskategori. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Andel händelser där gärningspersonen är en partner eller före detta partner, per brottskategori

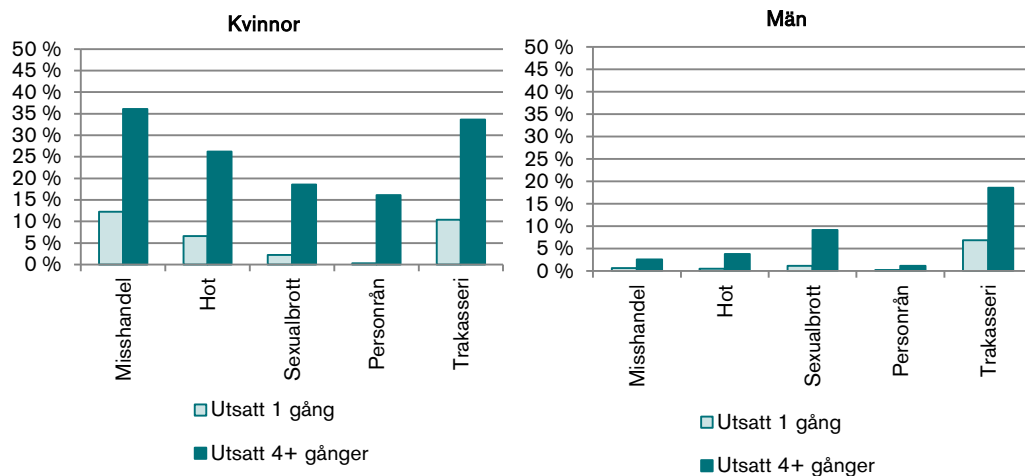
Jämförelse mellan kvinnor och män

Figur 22. Andel av alla händelser där gärningspersonen är den utsattas partner/f.d. partner, per brottskategori. Uppdelat på kvinnor och män. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Jämförelse mellan utsatta 1 gång och utsatta 4+ gånger

Figur 23. Andel av alla brotts handlingar där gärningspersonen är den utsattas partner/f.d. partner, bland dem som utsatts för hot och våld en gång under året och bland dem som utsatts 4 eller fler gånger, per brottskategori. Uppdelat på kvinnor och män. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU.

Bilaga 7. Andel brottshändelser som polisanmäls per brottskategori

Jämförelse mellan kvinnor och män

Figur 24. Andel händelser som polisanmäls inom respektive brottskategori. Endast personer som utsatts för 4 eller fler hot- eller våldshändelser. Genomsnitt för åren 2005–2015. Källa: NTU. Observera att trakasserier avser om man anmält en eller flera av de händelser som ingår i trakasserieret.

